

MAGYARI

* 4 lei

Árza postai pórték a numerar conform
probării Dir. Gen. PTT No. 157.912/1934.

1 LEU-POSTA
G. Hamaszetter Róbert urnak
GARIA Disztér 1-2. BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 66 (1508) szám * Vasárnap, 1937 április 18

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

„Döntő harc a rend és fel- fordulás, a civilizáció és kommunizmus erői között”

Salazar miniszterelnök szerint a spanyol belháború
kimenetele Portugáliára is sorsdöntő

Békeközvetítésre kérték fel Roosewelt elnököt a polgárháború megszüntetése érdekében

Párizsból jelentik: Gr. Romanonez, volt spanyol miniszterelnök nyílt levelet intézett Delbos, francia külügyminiszterhez, hogy ismerje el a Franco-kormányt. A továbbiakban Romanonez kijelenti, hogy a spanyol nép sohasem szavazhat szocialista, kommunista, vagy anarchista kormányra. Franco — ugymond — ma a spanyol területek kétharmadát bírta. Ha Franciaország nem változtat eddigi magatartásán, örökre elveszíti Spanyolország barátságát.

A BASZK KORMÁNY ELHAGYJA BILBAOT

Hendayeből jelentik: Avilai jelentés szerint a nemzeti csapatok a guadalajari hadszíntéren nagyszabású támadásra készülnek. Ezt a hírt Madridban is megerősítik.

Salamancából az a hír érkezik, hogy állítólag

a baszk kormány elhatározta, hogy Bilbaoi elhagyja és Gijónba teszi át székhelyét.

Közlársasági részről ezt a hírt még nem erősítették meg, de nem is cáfolják.

Gibraltárból jelentik: A gibraltári vizeken állomásozó „Java” nevű holland cirkáló jelentése szerint a bilbaói blokk áttörése eddig egyetlen egy hajónak sem sikerült.

CÁFOLJA BILBAO BOMBÁZÁSÁT A LONDONI SPANYOL NAGYKÖVETSÉG

Londonból jelentik: A londoni spanyol nagykövetség, miután érintkezésbe lépett a baszk kormánnyal,

határozottan megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint a nemzetiek tíz repülőgépe bombázta volna Bilbao

és súlyos károkat okozott a vasgyárban, a hajógyárban és a bilbaói kikötőben horgonyzó „José Luis Diaz” torpedó-naszádban. Az angol tengernagyi hivatal is megcáfolja azt a hírt, hogy a „Hood” nevű csatacirkálót a spanyol partok közelében bombázták volna.

A kommunisták terve szerint Portugália egyik része lenne az ibériai szovjet köztársaságnak

Lisszabonból jelentik: Salazar, portugál miniszterelnök a brazíliai portugálok küldöttsége előtt beszédet mondott. Hangoztatta, hogy a spanyol harcok Portugáliát jobban érdeklik, mint más államokat, mert függetlenségében veszélyeztetik és mert a kommunisták terve értelmében Portugália egyik része lenne az ibériai szovjet köztársaságnak.

Hangoztatta Salazar, hogy nem érti a benemavatkozás terén alkalmazott alapelveket, amelyek nemcsak hogy a legnagyobb beavatkozást vonták maguk után, hanem beavatkozást jelentenek más államok ügyeibe is, amelyeknek pedig ehhez a konfliktushoz semmi közük.

MEGTÖRTÉNT AZ ELSŐ FEGYVERSZÜNET A VÖRÖSEK ÉS A NEMZETIEK KÖZÖTT

Madridból jelentik: A spanyol polgárháború kitörése óta pénteken történt meg első ízben, hogy a szemben álló felek között fegyverszünet jött létre. A nemzetiek fölszólítására az El Prado szakaszon

a szemben álló csapatok parancsnokai fegyverszünetet kötöttek, hogy eltakarítsák a két vonal között fekvő holttesteket.

Barcelonából jelentik: A Companys vezetése alatt álló ideiglenes kormány pénteken lemondott és az elnök Cardellast bízta meg a kormányalakítással. Az új kabinet péntek este már meg is alakult. Összetétele azonos a most lemondott ideiglenes kormány összetételével. Companys köztársasági elnök pénteken katalán haditanácsot alakított, amely

nek ő maga állott az élére. Célja az, hogy erőteljesebbé tegye a hadműveleteket az aragoniai fronton.

Madridból jelentik: A köztársasági kormány jelentése szerint a köztársaságiak a cordobai szakaszon elfoglalták a Forena hegyen lévő Sancta Maria della Cadeza kolostort, amelyet már több ízben megostromoltak, de sikertelenül. 1200 nemzeti katona kilenc hónapot át keményen állta az ostromot. Az elmúlt éjszaka azonban a védők észrevétlenül elhagyták a kolostort és így azt a vörösek a pénteki utolsó roham során elfoglalták.

Párizsból jelentik: A külügyminisztériumhoz közelálló Petit Parisien newyorki jelentése szerint beavatott amerikai politikai körökben pénteken délután az a hír terjedt el, hogy az angol és francia kormány felkérte Rooseveltet, vegye át a közvetítést a spanyol polgárháború megszüntetése érdekében.

A Fehér Hához közelálló körökben az a vélemény alakult ki, hogy ha valóban történt is ilyen lépés, az angol és francia kormány kezdeményezése tekintetében túlságos bizakodásra nincsen ok, mert

Roosevelt aligha szánja rá magát erre a kényes feladatra, tekintettel arra, hogy Amerika a lehetőség szerint távol tartja magát minden európai ügytől.

és csak olyan európai kérdésekbe avatkozik bele, amelyek okvetlenül érintik az Egyesült Államokat.

Orosz képeskönyv

Írta: Ijjas Antal

E rendkívüli arcom, amelyek egy, az orosz filmről szóló könyv képmellékletein sorakoznak egymás mellé és merednek az emberre: sokat feloldanak abból a titokból, amely még mindig eltakarja, tán nem is annyira az új Oroszországot, mint inkább az orosz ember lelkét. „Der russische Revolutionsfilm”, — mondja a könyv címe; igazi címe inkább ez lehetne: Orosz hétköznapok husz éven át.

Hát igen! Most volt husz éve az 1917-es februári forradalomnak és a legelső orosz filmek egyikén — a film címe „Szentpétervár utolsó napjai” — megelevenedik az akkori napok, tömegek, szereplők és események démoniája. A felvételek szíven ütik az embert. Ime a film fotomontázsban!

A felvétel a kép felét betöltő írtózatot szoroláb mellől történt: az ércszobor két óriási és csupasz talpa mellől lepillanthat a lépcsők során át a térre. A gárdaezred sorakozik ott, vasfalansza mereven áll a havon és a hóesés lágy túllátványán át tiszteleg a lépcsőn álló parancsnokának. Ez még a cári Oroszország. Azután: hadihajók a kronstadti kikötő ködében, puhán és ijesztő lassúsággal mozogva, szürkén és fenséges brutalitással; egy végeérhetetlen téren egymás mellé zsúfolt keménykalapok mozdulatlan áradata, — van benne valami írtózatot és ijesztő, amint a keménykalapok polgári tömegek fejtartása jelzi, hogy tízezren és tízezren mozdulatlanul merednek mind egyirányban. Egy emelvényen a forradalmi szónok, mögötte a szürke ég és abba vesznek bele lendületei. És újabb kép: összegyűzött utca, szinte a végtelenbe vesző távlatlaltal, benne gépfegyvertűz és szuronyroham, hasukra és hátukra vágódó futók. Csupasz tűzfal; egy kendős és fejkendős ráncos öregaszony mutat valamit. — szemében az eszelősök örült félelmével egy leánynak. S egy vad kózik, puskáját marokra fogva, a derekát és vállát átfogó patronhevederszijak vértetében előrerohan és üvölt. A film úgynevezett riporterfilm volt, annakidején legnagyobb próbálkozása és reményessége a propaganda népbiztosságának. Felvételeihez városok életét bényították meg naponta, szereplőik egész ezredeket rendelték ki és megengedték, hogy készítésénél felhasználjanak egykorú és hivatalos filmfelvételeket. Egy pillanat csak s kíváncsian és megbűvölve nézed a különös társaságot egy polgári lakás ebédlőjében: üveggyölyös, cifra petróleumlámpa az asztal fölött, sápadt fényében arcom, mögöttük a szoba és a jövő sötétsége. A félhomályból egy élesen megvilágított arc mered elő; lapos koponya, tatár szakáll, a sas kevély pillantása; rettenetes batard a tudós, az ügynök, az örült és a vállalati vezérigazgató karaktervonalainak kereszteződéséből. Lenin. Aktáiba mélyed és előad, mágiája előmlik a képen. Körülötte ott ülnek az orosz földrengés többi emberei, halvány, meggyötört és közönséges arcom a fényben és a félhomályban. Egy elmosódó sziluet csak Radek, amint nyugtalan gesztussal odafordul valakihez, aki Lenin mellett ül ugyan, de már csak a kép sarkában jutott hely neki, ott is csak félig, a képen alig látszik több, mint az arca, az is saját vonásainak árnyékában. Közönyös arc. Oly mozdulatlan, mint a vas, otromba, mint a Kaukázus

sztálin, de pillantása ferde és súlyos az összes többiek felé. Lenin örmény titkára, ekkor még csak mellékszereplő, Leninék első szentpétervári tanácskozásának képe véletlenül rákerült alak. Később Sztalinnak fogják hívni, majd száműzetésbe küldi és agyonlövési ítéletet, akik körülötte ülnek... Ezt azonban akkor, 1917-ben, amikor a még ki sem robbant forradalomnak népbiztosai első ülésüket tartották, elvtársuknak, egy orosz egyetemi tanárnak háborúelőtti stílusban cifra és polgári ebédijében: ki merete volna sejtetni...

Milyen különös, hogy ez a filmfelvétel megmaradt a népbiztosok első tanácskozásáról s hogy ez a tanácskozás egy orosz polgári otthonban történt: ebédelő asztal mellett, amely mellett a Vaszjak, Alekszejek és Ljubasák szoktak enni és vitatkozni. Az, ami akkor ott ebben a polgári otthonban történt: felrobbantotta az összes orosz otthonokat s ma Oroszország és orosz otthonok nincsenek többé.

Semmi kétség: az orosz film úgy hozza elő az arcokat a tömegből, mint valami mágius és mágneses tó zavaros tükréből.

Ezek az arcok rettenetesek. Van öreg és fiatal, elrémítően csúnya és a maga stílusában szép; óriási szláv arcok, zárt és kicsiny mongol arcok, esontalan puhaságot érzetelők és kegyetlen erőt.

A legtöbb arcban van valami szörnyeteg vonás, valami mindig megbontja az elemek harmoniáját. Egy szép és tiszta aggastyán arcból úgy merednek elő a szemek, akár az örültté, mereven és gyanakvóan, világos és irigyzatos sugárzással. Egy rút, brutális és elhanyagolt munkásarcot gyűrött és lággyá tesz valami jószágos és borzalmas mosoly. Egy szűkhomlokú, túlkorrú, kefebajuszú nyárspolgár a művész elragadtatásával gitározik. Egy sápadt, finom és megrendült fiú arcán és szemében eltorzult mosoly, lágy, lányos ajkai szétnyílnak sötétlen — mert ölni megy és a kezében kés.

Skizmatikus arcok!

„Minden oroszból hiányzik a mérték megőrzése” — mondja Rozanov melankólikusan és ez semmivel sem több vagy kevesebb, mint a herezis. Oroszországnak nemcsak a hite volt ereitnek, hanem ez az ereitnek beszívargott az egyének lelkébe; ezek mind Dosztojevskij fenékelt, örült és érhetetlen hősei. És a fenékltség és az örület ott van az arcukon.

Bizánc tette őket ilyenekké. Bizánc, amelynek egész alkataban keleti vér volt, magába szívta Perzsia és Babilon régi szellemét, civilizációját és ezt ömlesztette bele a fajok és népek nagy szkitha-szláv-mongol keveredésének tavába, a szent és végtelen Oroszországba. A

bizánci kereszténység gondolatkáosza és egyenlensége ezeken a kaotikus és skizmatikus arcokon tükröződik. A skizma ezeréves uralma magának az orosz embernek lelkét és egyéni jellemét magát az arcát tette lyenné. Ezek a lelkek és ezek az arcok mind egyenletlenek és szabálytalanok, még ha véletlenül szabályosra sikerültek volna is, még akkor is túltang mindegyiken egy-egy gondolat, vagy ösztön kizárólagos és túlzó monomániája, fátumszerű végzetes uralma, az arcok mögött a lelkekben nincs egyensúly, a legkisebb lökés is elég ahhoz, hogy rettenetes detonációk csapjanak fel a szabálytalan orosz arcok mögötti, szabálytalan orosz lelkekből.

Ezt Dosztojevskij megmutatta regényében az egész világ elítjének; megmutatta a cári Oroszországról. Az orosz film pedig Dosztojevskij súlyos ellemzéseinek sokkal közérthetőbb nyelven a vizualitás eszközeivel, arcfüpusokkal, főmegjelenetekkel: megmutatta az egész világnak!

Az orosz filmet ismertető képeskönyv forgatása közben észbe kell, hogy jusson az embernek mindez, mert az orosz film őszinte film, ha propagandát is akar adni, nem tagadja el a valóságot! A rendezés Pudovkiné, a színjáték Sztaniszlavszki legjobb iskolája. De az arcok és a környezet valódiak. Egy nagy filmrendező és egy nagy játékmester hűen fényképezték le a nyersanyagot, amelyet az élet vetített eléjük: az orosz élet és orosz lélek rettenetes káoszát.

Vetítjük csak ide az orosz filmekből azokat az erőket is, amelyek ebből a káoszból születtek ugyan, de ugyanezt a káoszt akarják megfékezni. Szuronyos támadás védtelen tömegre: gépfegyver, amint szembefordul a nézővel s a vászon síkján szürkén és feketén vasat okádvá, jobbra-balra ring; moszkvai proletárlakás amelyre mintha gránát csapott volna, úgy izzé-porrá zútták a házkutatást tartó cseka-katonák; ágyuk éppen a tűzharc tetőpontján: gigantikus gyártelepek, munkástömegek szürke, komorarcú masszával és így tovább. Ismételjük: az orosz film őszinte, és ha propagandafilmet is, nem akarja a tömegek előtt a saját életüket másnak feltüntetni, mint amilyen, hisz azt végre is ők ismerik jobban. Amit az orosz film mint propaganda-film akar, az legfeljebb a forradalom époszának glorifikálása, a tömegérzésekre való appellálás, annak megmutatásával, hogy a ma „uralkodó” tömegek hogyan döntöttek össze egy cári birodalmat. Így született meg éppen a maguk epikus riport-filmje, a „Szentpétervár utolsó napjai”, és a kaotikus orosz ember tombolva és szívzorongva bámulta meg az utcai harcokat, a ta-

Nincs visszatartóbb, mint a szájjal kellemetlen szaga

Autóbuszon, villamoson, színházban, moziban vagy a táncteremben a lehető legvisszatartóbb benyomást teszi szomszédunk vagy szomszédnőnk rossz-szaga lehetete. Igaz, hogy e szagnak valami oka van, de az ok nem menti az okozatot, hanem még súlyosbítja a bűnt, mert bűn az, hogy egy civilizált ember elhanyagolja egészségét annyira, hogy kibírhatalanná válik a társasága azoknak, akikkel beszélget, vagy akár csak a közelében is áll.

A szájjal kellemetlen szaga főleg gyomrunk működésétől függ. A hiányos emésztés a gyomorban vagy a rendetlen evés erjedési, romlás folyamatot, a savak mennyiségének csökkenését, vagy illetőleg fokozását idézi elő és ennek következtében a belekben és a központi, valamint a vegetatív idegrendszerben beállott zavarok gyomorgöröcsöket, sőt súlyos gyomorbajokat és bélbetegségeket is okoznak. Eme betegségek megelőzésére és gyógyítására egy kitűnő amerikai készítménnyel rendelkezünk, a ma már világhírűvé vált Gastro D.-vel, amellyel egy rövid (3-4 üveges) kúra után kitűnő eredményeket értek el.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, valamint az egyedül készítőnél Császár E. gyógyszerárában, Budaörsi, Csalca Victoriei 124. 130. lejt. előzetes beküldése ellenében.

nácskozásokat, a fegyver brutális erejét, mindazt, amivel fölébe kerekedtek. A Szentpétervár utolsó napjai, természetesen, nem jutott ki külföldre, csak a róla szóló hírekből tudjuk, mekkora élménye volt éppen az orosz fiataloknak: filmen, majdnem a maga valóságában látni a legendás Lenint, látni a forradalom egész vezérkarát, az akkor még mellékszereplő Sztalint. Ők a Fegyver, Vas, Gép, Erőszak. Halál erővel akartak az orosz nép, a heretikus káosz és Oroszország fölé kerekedni.

Ha éppen a legutolsó napok eseményei nem volnának, akkor pusztán akadémikusnak kellene hangzania annak a megállapításnak, hogy ezek fölé az eredendően kaotikus és skizmatikus lelkek fölé nem lehet szilárd uralmat emelni. Megpróbálták Lenin és Trockij. Nem ment. Az övék helyett új rendszert emelt Sztalin s az övét éppen most rengetik a katolikus orosz lélek mélyéből feltörő földlökések. A világpolitika ideges, a világpolitikánál még jobban informált világlapok még idegesebbek; sem diplomáciai kilátótoronyok órei, sem világlapok tudósítói nem tudják megtalálni a mai orosz események rengési centrumait. Trockijt emlegetik, aki már nyolc éve távol van. Vég-eredményben nem is lehetetlen, hogy neki is része van az eseményekben. Azonban az események igazi kiindulási helye: azoknak a gyölről és szabálytalan arcoknak sorozata, amely elmaszírozik előttünk az orosz filmekben és akiket nem a szovjetrendszer fog a maguk lelki káoszából kiváltani.

Születés nap

Irta: Arató Erzsébet

Olyan idő volt, mikor az ember lelke, — mint valami százhangszeres orkeszter — éneklő a mulandóság szimfóniáját.

Naptár szerint tavasz van már, de mintha ősz volna, mely nem ment még el, csak megbújít valahol s most visszalopódzott, mint sunyi, rosszképi rabló. Foltogatoan közel van az ég. Szürke alakra szürke ábrát rajzolnak a lueskos felhők. A kopár kertben ionbitalan jegenyefák nyugtogatják szikár kariaikat.

Bent a házban az olmos, álmos idő mégis a friss, lelkes készülődés napja. A kicsi, fehérhajú asszony reggel óta tiégek. Most kimerülten roskad egy korosszékbe, de azért egyre intezkedik:

— Vigye a tortát az ebédlőbe. Az asztal közepére tegye. A gyertyákat rögtön gyújtsa meg, ha vendégeket beengedte.

Nincs türelme ulve maradni. Ki-bejár. Ellenőríz.

— Hatvan gyertya van rajta? Biztos? Megolvaszt?

Régimódi szokás szerint hatvan kis gyertya díszíti a tortát. A kis öregasszonynak hatvanadik születésnapja van ma.

A sirhozfutó életnek ez a nagy állomása megállítja az ünneplővé avatja a lelkét. És visszazánve minden jelentős élményére ennek az útnak, életnek, mégis oly keveset lát már fontos-

nak. Az esküvője régi, májusi napja, a két gyermek születése, az ura halála nemrég: dátumok. Köztük szépen eltér az élete.

A korát hazudtoló éleltségét most is onnan kapja a szokatlantul sok tevé-vevéshez, hogy a családját várja: gyermekeit, kis unokáit, a vejét. Hamar elhagyják a gyerekei: Renée férjhez ment, amint felsejűdött. Nem csoda. Szép lány volt, szellemes, nagy társaságban is otthonosan mozgó. A fiú meg... Istenem... az is felnőtt már, kész ember, fiatalember, nőtlén... néha talán feszélyezné is, ha az édesanyjánál lakna.

Ritkán járnak baba, bizony nagyon ritkán, de az is igaz, hogy ez a villa kicsit messzi esik a város középpontjától.

Ma eljönnek mind, biztosan, hiszen a születésnapja van: a hatvanadik.

Csak szép lenne, jó lenne minden az uszonánál! Szeretne kitenni magáért.

— Miért nem a meisszeni szervizzel terített? — kérdi elégedetlenül.

A szakácsnő — hazulról hozott öreg butordarab — bosszusan dörmög:

— A fiatal nagyságos asszonynál van a szerviz. Még Szilveszterre kérték kölcsön. Amit egyszer oda elvisznek, bajosan kerül haza többé.

Mosolyogva inti le a zsémbelő cselédet. Jó helyen van ott! Elvezzék a fiatalok! Aztán felragyogó arccal siet a szalonba: csemetnek, ez Miklós!

— Tessék, csak tessék! — kiáltja vidáman a kopogtatásra.

De nem a fia lép be, hanem az orvos.

— Erre jártam, feljöttem és ha szabad már gratulálni akarok.

— Köszönöm, ön igazán nagyon kedves, — mondja boldogan a kis öregasszony, de az arcáról hamar lefakul a mosoly, mikor az orvos így folytatja:

— Nagyon bájos lány. Kitűnő partie. Náluk is házi orvos vagyok, hát nekem megsúgták a dolgot, noha még nem nyilvános. Ugye?

— Ma nem volt még itt Miklós? — kérdezi hirtelen, mert megdöbben a öregasszony színevaltozása és sejteti kezd, hogy valami ügytelenséget követett el.

— Még nem volt itt — rebegi az öregasszony. — De ma okvetlen eljön. — És ez a tudat, hogy a fia ma biztosan eljön és születésnapja meglepetésnek tartogatja az örömhírt, újra besugározza az arcát, lelkét.

De az előbbi fűrgesége lassanként elbágyad s mikor az orvos elmegy, zsibbadtan hull magába. Szinte beteg már a várakozástól.

Az óra ingája monoton muzsikával lendül előre-hátra. A két mutató unottan sétál a percekben.

Igy mulik el öt óra, majd hat, mindjárt hét lesz.

Hét órakor Renée jön a kislányával.

Hiába: a lány! Csak lánygyereket érdemes felnevelni.

— Nem, nem vetem le a kabátom — hadarja Renée, miután kezét csokolt az anyjának. Fáradtan omlik egy korosszékbe, amelyről a mai napra leszedték a vászonhuzatot. Kigombolja

Ghibu tanár Sigheten a református gimnáziumnak az államra való átírását kérte

Saját tud. Ghibu Onisifor egyetemi tanár, aki a piaristák sighet-i rendházát és gimnáziumát a napokban az államra íratta, tegnap délelőtt beadványt intézett a sighet-i telekkönyvi hatósághoz, amelyben kérte, hogy a református gimnázium többmillióes vagyonát írják át az állam nevére. A kérvényt Margineanu Savu járásbíró vette tanulmányozás alá.

Világ gazdasági értekezlet előkészítése végett látogatja meg az angol munkáspárt vezére Hitlert

Londonból jelentik: Lansbury, az angol munkáspárt volt vezére. Berlinbe való elutazása előtt a következőket mondotta az újságíróknak:

— Szombaton Berlinben leszek és látogatást teszek Hitlernél, hogy szemtől-szembe beszéljek vele.

Hivatalos helyen úgy tudják, hogy Lansbury utazása a tervezett nagy gazdasági világerőkezlet előkészítésével függ össze. Lansbury az utóbbi időben Van Zeelanddal, Blummal és Roosevelttel is tanácskozott a világgazdasági helyzetről.

Elzászra is kiterjedt a franciaországi munkás sztrájk

Általános sztrájk a svájci vas- és fémiparban

Londonból jelentik: Pénteken éjjelkor kitört általános sztrájk a skóciai vas- és fémiparban. Az éjszakai turnusváltásnál a munkások már nem jelentek meg munkahelyükön s a reggeli turnus résztvevői is otthon maradtak. Közel 150.000 munkás vesz részt a sztrájkban. Mindössze a Clyde torkolatában fekvő John Brown-hajógyár munkásai tagadták meg a sztrájkparancs teljesítését. Ebben a hajógyárban épül a „Queen Mary” testvérhajója, valamint több új hadihajó is. A gyár 8000 munkása kimondta, hogy nem csatlakozik a sztrájkhoz, amelyet jogtalannak tart. A Clyde partján fekvő többi hajógyár munkásai ezzel szemben teljes számban részt vesznek a sztrájkban.

Párizsból jelentik: A sztrájkmozgalom most már Elzászra is kiterjedt. Pénteken a mühlhausen-i textil-gyár tizezer munkása egyórás tüntető sztrájkot tartott, hogy figyelmeztesse a munkaadót a munkások követeléseinek teljesítésére. Ha a legutóbb elbocsátott néhány munkást az egyik gyár nem veszi vissza, kedden kitör az általános sztrájk.

bundáját és a ruháiból áradó poison doux idegenkedve vegyül a szoba halk rezedaillatával. — Ezer a dolgom még ma. Csak egy percre szaladtam fel, hogy lássalak és ha nem volna terhedre, itthagynám nálad ma estére Lilit.

— Sok vendégem lesz vacsorára. — magyarázza lihegve és nem veszi észre, hogy az anyja arcát befelhőzi egy szavakontúri, néma szomorúság — Tudod, már akkor aktuális lett volna a vacsora, mikor az uramat kinevezték, de Lili akkor kanyaros volt s nekem szükségem van a gyermekszobára is. Igazán szűk már a lakásom. És a mai rémes állapotok: egyelőre gondolni sem lehet másikra.

— Milyen szép ez a garnitúra — rebegi bágyadtan és kezével végigsimogatja a fotó bársony karfáját. — Most megint divatos a Biedermeier! — És felfrissülve egy most támadt gondolatból, élénken teszi hozzá: — Milyen jól festene a lila szalomban.

Feláll. Begombolkozik. Kezet csókol az anyjának s könnyed, futó csókkal megleheli az arcát is. Az ajtóból még visszafordul:

— Jaj, édes mama, majd elfelejtettem... — No most... mégis! — zuhog az öregasszony lelkére a hirtelen megáradó öröm.

— A nagy tálat elkérhetném Zsuzsától? Kevés a tálam. Holnap majd hazaküldöm.

— Jól van, lányom — mondja az öreg csendes szóval, száraz szemmel. — Ott tarthatod. Neked adom. Gondold, hogy születésnap ajándék.

Bezárt ajtó mögött, a másik szobában reskető, félnék lánggal ég hatvan kicsi gyertya.

ITT A TAVASZ!
A természettel együtt ébred a rovarok serege is. A legyek, molyok, szunyogok, poloskák és svábbogarak, melyek mind elrontják a tavasz örömeit. A tudomány azonban egy kiváló szert nyújt, amely megszabadítja ezektől a hivatlan vendégektől. Irtsa FLYTOX-al a rovarokat!

FLY-TOX

Miniszterközi megbeszélést tartanak a romániai premontrei rend helyzetéről

A pápai nuncius, Fiedler István megyéspüspök, Bancila P. Ioan megyefőnök és a romániai premontrei rend perjelje is jelen lesz a megbeszélésen

Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium kedden délelőtt 10 órára tanácskozásra hívta a külügyminisztérium, a közoktatásügyi minisztérium, a kultuszminisztérium, a földmívelésügyi minisztérium és az igazságügyi minisztérium képviselőit, továbbá a bucarestii pápai nunciust, Fiedler István megyéspüspököt, a romániai premontrei rend perjeljét, a rend

jogi képviselőt, Bancila P. Ioan megyefőnököt, Anastasie Navrodint az oradeai állami tanítóképző igazgatóját és Olteanu Alexandru ügyvédet. Mint értesülünk, ezen a tanácskozáson fogják megbeszélni a romániai premontrei rend helyzetét s a megbeszélés eredményét terjesztik végleges döntés végett a minisztertanács elé.

Az angol királyi pár villásreggelit adott Grandi olasz nagykövet tiszteletére

Az angol frontharcosok barátságos megnyilatkozása O aszország iránt

Londonból jelentik: Az angol királyi pár villásreggelit adott Grandi olasz nagykövet és felesége tiszteletére.

Rómából jelentik: A Stefani iroda diplomáciai szerkesztője jelenti: Azok a rokonszenves szavak, amelyeket a brit frontharcosok elnöke intézett Mussolininhez és az olasz néphez, különös éri kűnek. Jelentős megnyilatkozás abban az irányban, hogy visszatérjünk az uriemberi megállapodásban teremtett kedvező légkörhöz. A brit légi elnöke azt az óhaját fejezte ki, hogy a két ország hagyományos barátsága fennmaradjon. Ez az érzés Olaszországban ál-

lános, mint ahogyan az uriemberi megállapodást is azzal az őszinte reménnyel fogadták, hogy az végét jelenti a középeurópai veszedelmek történelmi korszakának.

Mint Londonból jelentik a Morning Post értesülése szerint Ciano, olasz külügyminiszter és Drummond angol nagykövet legutóbbi megbeszélései javították az olasz-angol viszonyt. Ciano közölte az angol nagykövettel, hogy az olasz kormány nem akarja Abessziniából az összes idegen hittérítőket száműzni, csak azokat, akik veszélyeztetik Olaszország tekintélyét.

London: KORONÁZÁS

London, április közepe.

Három héttel vagyunk a koronázás előtt s az angol főváros már elkészült a káprázatos ünnepségekre, amelyekhez fogható a világ fényben, pompában eddig még nem látott. Az utolsó két esztendőben az angol prosperitás csaknem teljesen visszavetett a krízis előtti nyírára; a munkanélküliség csökken s Anglia jó kedvvel, beakodva, fényes ceremóniák között ünnepli meg VI. György trónralépését. A decemberi alkotmányválság pár napra csökkentette ugyan azt a mámoros láz, azt a szinte gyermeki örömet, amivel az angol nép a felejthetetlennek ígérkező látványosságokra készült, de a kedélyek már karácsony körül teljesen lecsillapodtak s mint valami betegség

újult erővel tört ki Anglián a koronázási láz.

Egyetlen népe sincs a modern történelemnek, amely annyira szereti, imádja a pompás revűket, történelmi felvonulásokat, mint az angol s egyetlen nép sincs napjainkban, amely ezeket a káprázatos ünnepségeket ilyen nagyszerű módon megrendezni képes. Es a koronázási ünnepségek nem maradnak Angliának, illetve a világbirodalomnak belső magánügyei: az egész világ képviselteti magát Londonban. Ezerszámra érkeznek a külföldiek, a rendőrség nagyarányú előkészületeket tett, az elszállásolást intéző bizottságok már hónapok óta megfeszített erővel dolgoznak. London lakosainak száma legalább félmillióval növekszik május folyamán.

A koronázási menet a Buckingham palotától a westminsteri apátság és vissza, hatalmas kerület tesz, hogy a közönség minél szélesebb rétegeinek legyen alkalma közelről látni a felvonulást. Végigmennek a Mall-on, a széles díszúton, amelyet két oldalon a Green Park és a St. James Park szegélyez, majd áthaladnak az úgynevezett Admiralty Arch alatt, amely az angol tengerészeti minisztérium épületének két szárnyát köti össze. Most jön a Whitewall, a történelmi nevezetességű utca, hol — ma hadtörténelmi múzeum, a Stuartok királyi palotája van —, ahonnan Első Károlyt a vérpadra vitték s innen tovább a westminsteri apátságba.

A parlament előtt elhaladva a menet kanyarodik a Temzepartra s onnan a Trafalgar-téren keresztül a Pall Mall felé. Elhaladnak a St. James palota, az angol birodalom hivatalos királyi palotája előtt s felérnek a Piccadilly-re. Innen keletre felvonulnak a Piccadilly Köröndhöz, London egyik legforgalmasabb terehez, ahonnan félkörökben indul NASH a nagy 18. századbeli építész alkotása: a Regent Street. A menet itt befordul az Oxford Streetre s ezen áthaladva megérkezik a Marble Arch fehérmárványi diadalkapujához, amelynek bronzkapuit mindannyiszor megnyitják, ahányszor a királyi autók arra visz az útjuk.

A Marble Arch tulajdonképpen a Hyde Park északi szeglete s a diadalkapun áthaladva a menet belép a világhírű ligetbe. Itt az úgynevezett East Carriage Roadon haladnak keresztül, tehát a parknak azon a keleti oldalán, amellyel pontosan párhuzamosan halad a századvégi London milliomosainak utcája, a Park Lane; ma mindinkább előkelő szállodák épülnek a hajdani maganpaloták helyén. Ezzel megérkeztek a Hyde Park déli sarkához, amelyet közönségesen Hyde Park Corennek neveznek. Elhaladnak a Wellington-szobor előtt, amelyet Sir Edgar Boehm, a magyar származású 19. századbeli szobrász mintázott s a széles úttesten áthaladva betérnek a Constitution Hillre, amely már tulajdonképpen a Buckingham palota külső kertje.

Ezt a körülbelül nyolckilométeres útvonalat, amelyen a menet a koronázás napján végigvonul, hatalmas tribünök szegélyezik. A legtöbb és legnagyobb férőhelyű tribün a parkokban van, így például a Mall két oldalán, úgy a Green, mint a St. James Park felől, a Constitution Hillen és magában a Hyde Parkban. A Hyde Parki tribün hosszúsága egymagában több, mint egy kilométer.

A vascső-alapzatú fatribünök építését már a múlt év őszén megkezdte az angol Közmunkák Hivatala s a munkálatok a trónváltás idején is teljes iramban folytak. Bár innen a Hyde Parkbeli tribünökről a koronázási menet csodálatos pompáját sokkal jobban lehet látni, mint a szűk utcák kirakataiban elhelyezett emelvényekről, — itt sokkal olcsóbbak az ülőhelyek.

A hozzávetőleges számítások szerint körülbelül hárommillió ember nézheti végig kényelmesen a koronázási menetet.

Annal kevesebben férnek be a westminsteri apátság épületébe. A Közmunkák Hivatala már hónapokkal ezelőtt szakértő mérnökökkel felmérte a rendelkezésre álló helyet és megállapította, hogy a legjobb esetben nyolc-kilencezer ember számára van hely a templomban s a tolongás meglehetősen nagy lesz.

Az oltár elé hatalmas dobogó kerül s ennek közepére rejtett világítás alá, az úgynevezett

Coronation Chair, Anglia hivatalos trónusa, amelyet a 14. századbeli Első Edward koronázásakor használtak először s azóta állandóan. A hajdan dús aranyozású, ma már erősen megkopott tölgyfatrónus, amely alatt hatalmas kódarab — a skót királyi trónus része — rejlik. Az angol korona — mint a magyar kivételével, minden más királyi korona — csak jelvény, ékszar, amelynek esemiféle közjogi jelentősége nincs. A koronázás pillanatában a király fejére az úgynevezett Birodalmi vagy Szent Edward Koronát teszik, a szájhagyomány szerint mását annak a koronának, amelyet Hitvalló Edward király viselt s előtte állítólag Nagy Alfréd, a szinte legendás angolszász fejedelem. Ez a Birodalmi Korona 17-ik századbeli. Második Károly király koronázásán használták először. Mint ilyen, műremeke a korabeli Stuart ötvösművészetnek.

Ez a korona különben hamar le is kerül a király fejéről, mert a szertartás vége felé a király az úgynevezett Államkoronával (Crown of State) fején hagyja el az apátság épületét. Ez az utóbbi korona többé-kevésbé modern; gyémántokkal kirakott liliomok övezik és a belseje hermelinszegélyű lila bársony. Ennek a koronának történelmileg úgyszólván csak az a két kő ad nevezetességet, amelyek közül az egyiket: egy híres rubint, Ötödik Henrik viselte az agincourt-i csatában, továbbá az Afrika Csillaga — a híres gyémánt, amelyet egy emberöltővel ezelőtt a Cullinan-gyémántból eszizoltak át.

A világ leghíresebb és talán legszebb gyémántját, a Koh-I-Noort, az angol királyné viseli koronájában.

Az úgynevezett Court Of Claims, az alkalmi bíróság, amely végső fokon dönt, hogy a koronázási szertartásban magában kik vesznek részt s másrészt megállapítja, hogy kiknek van jogukban a koronázás alatt a szertartáson jelen lenni.

Az angol királyné koronája.

már nagyjából befejezte működését. A norfolki herceg, a koronázási rendező Earl Marshall aláírásával szétküldték az úgynevezett „Idézőleveleket” is, amelyek szerencsés tulajdonosainak joguk van résztvenni a koronázáson. Az „Idézés” kifejezést az angol főudvarmesteri hivatal egyébiránt szinte állandóan használja. A Buckingham-palotába szóló meghívokon például nem az áll, hogy a király „szívesen látja” a címzettet, hanem, hogy a király „elrendeli a címzett megjelenését”.

Az arisztokrácia tagjai közül mintegy ezeröt-százán lesznek jelen, a többi helyre meghívott vendégek kerülnek, akiknek a névsorát az Earl Marshall hivatala már összeállította. A diplomácia, a külföldi uralkodók és államfők képviselői, a királyi család külföldi rokonai kapják a legjobb helyeket, rajtuk kívül képviselve van az angol parlament, a bíróságok és az angol állami élet minden ágazata.

A norfolki herceg hivatala már hónapokkal ezelőtt

megrendezte az első hivatalos koronázási divatbemutatót,

amelynek keretén belül bemutatták az előírászerű koronázási ruhákat. A ladyk ruhája két részből áll: uszályos estélyiruhából, amelynek hivatalos színe bíborvörös és egy hasonlószínű belépőből. Az uszály hosszúsága és a hermelincsíkok száma és szélessége, amelyek a ruhát szegélyezik az öt angol főnemsi rang szerint igazodik. A hercegnének kétméteres uszályt kell viselnie; a bárónének körülbelül hetven centiméterest.

A koronázási ünnepségek május ötödikén kezdődnek meg, két nappal a Királyi Akadémia megnyitása után, amely az angol főváros Season-jának hivatalos kezdetét jelenti. Ötödikén és hatodikán két hatalmas udvari fogadás lesz a Buckingham Palotában, amikor megejtik a szokásos bemutatkozásokat, majd két nappal a koronázás előtt bankettet adnak ugyancsak a Királyi Palotában a külföldi uralkodók és államfők kiküldötteinek tiszteletére. Másnap a királyi pár ebédet ad a palotában az angol birodalmi tagállamok kiküldötteinek tiszteletére.

Csütörtökön, május tizenharmadikán, a koronázás másnapján bankett lesz a palotában, pénteken Eden külügyminiszter ebédet ad a Külügyi Hivatalban a királyi pár tiszteletére s ugyanaznap Udvari Bál lesz a Buckingham Palotában. Angliában az Udvaribál a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. A háború óta mindössze két-három bált adott az udvar. A koronázásra való tekintettel kettő is lesz ebben a szezonban: a másodikát, május 26-án, Mary özvegy királyné születésnapja alkalmából tartják.

Május 19-én a királyi pár díszetben a City-be vonul, ahol a történelmi Guild-hallban délelődtől ad tiszteletükre a Lord-Mayor. Másnap megkezdődik Spithead-ben a káprázatos flottaparádé, amelynek keretében a király hajója előtt elvonul az angol tengeri haderő. Május 25-én Baldwin miniszterelnök ebédet ad a királyi pár tiszteletére a Downing Streeten.

Május 22-én és 28-án a királyi pár Levée-t Hivatalos Fogadást ad, amelyet a hivatalos királyi palotában: a St. James Palace-ban tartanak, s ezzel a koronázási hónap fényes programja véget is ért.

Még mindég nem késő jelentkeznie a „MAGYAR LAPOK” olaszországi társasutazására

Siessen részvételét bejelenteni, mert a jelentkezési határidő rövidesen lejár

**Indulás május 4-én, visszaérkezés május 13-án
Részvételi díj: 5200 lei**

Róma 4 nap, Firenze 1 nap, Velence 1 nap. — Elszállásolás elsőrendű szállodákban és penziókban. — Rómából külön kirándulás Nápolyba. — Ennek többletköltsége 1100 lei. — **Kérjen részletes prospektust.**

Balbo tábornagy Francia területen

Párizsból jelentik: Nagy meglepetést keltett Párizsban az a hivatalos jelentés, hogy

Balbo tábornagy, az olasz libalai tartomány kormányzója, vadászkirándulásra a szaharai francia gyarmatra érkezett és ez időszereint a Csad-tó vidékén vadászik.

Párizsi politikai körökben azt beszélik, hogy Balbo fontos politikai tárgyalások céljából jött a francia gyarmatra, ahol egy magasállású francia politikussal találkozik.

Balbo tábornagy látogatását összefüggésbe hozzák Moutet francia gyarmatügyi miniszter afrikai tartózkodásával is.

Moutet már hetek óta ellenőrző körúton van az afrikai gyarmatokon és könnyen lehetséges, hogy vele találkozik Balbo tábornagy a Csad-tó vidékén. A Quai d'Orsayn ezt a feltevést nem erősítették meg,

de hivatalos cáfolatot nem adtak ki.

Mindössze annyit mondtak, hogy Moutet gyarmatügyi miniszter a legutóbbi jelentések szerint tegnap olyan vidéken tartózkodott, amely többszáz kilométerre van a Csad-tótól. Ez természetesen nem zárja ki azt a lehetőséget — mondják párizsi politikai körökben — hogy a gyarmatügyi miniszter két-három óra alatt ne meheszen repülőgépen a Csad-tóhoz.

Beck lengyel külügyminiszter bucuresti tartózkodásának programja

Bucuresti. Saját tud. Beck, lengyel külügyminiszter bucuresti tartózkodásának programját most már véglegesen megállapították. E szerint Beck külügyminiszter a jövő héten, csütörtökön este érkezik a fővárosba. Pénteken este fogadással egybekötött diszvacsera lesz

tiszteletére a külügyminisztériumban, amelynek során különböző beszédek hangzanak el. Szombaton este a lengyel követségen lesz diszvacsera és fogadás.

Beck, lengyel külügyminiszter vasárnap este utazik el a fővárosból.

Pergátló kifogást emelt a védelem a Stelescu-gyilkosság bűnpörében

A védelem szerint az ostromállapot alkotmányellenes s így a bűnpör nem a hadbírótság, hanem az esküdtszék elé tartozik. — Izga masan érdekes tanuvallomások

Bucuresti. Saját tud.

A Stelescu-féle bűnpör második napján Vlad nevű vádlottat hallgatta ki a bíróság, aki elmondta, hogyan lett Stelescu áruló. Hangoztatta, hogy ő maga egyedül is bármikor lelőtte volna Stelescut, kapott is erre a célra fegyvert Carantanazótól azzal az utasítással, hogy lölje le ott, ahol találja. Kereste is Stelescut, de nem volt szerencséje, hogy találkozhatott volna vele.

A vádlottak csodálatosképpen valamennyien különösen azt festik le bő részletességgel, azt a fanatizmust, azt a megszállottságot, amellyel viaskodtak mindannyian hónapokon át, amíg Stelescunak — mint mondják — aljasságait tehetetlenül nézni voltak kénytelenek és azt a lelki folszabadulást, megkönnyebbülést, sőt boldogságot, melyet akkor éreztek, amikor Stelescut kivégezve látták.

Bucuresti. Saját tud. Stelescu gyilkosainak bűnpörében szombat délelőtt megkezdődtek a tanukihallgatások.

Elsőnek Sandoiu Gherghet, a volt vasgárdista vezér magántitkárát hallgatták ki. A védelem különösen azt igyekezett megtudni tőle, hogy Stelescu miből élt és miből tartotta fenn egy 8-12 párthívet befogadó otthont és kantint. A titkár erre nem tudott válaszolni. A védelem ezzel a kérdéssel azt igyekezett tisztázni, illetve bebizonyítani, hogy Stelescu valóban árulásért jutott nagyobb összegekhez.

A védelem ezután Stelescu titkárának a vizsgálat folyamán tett nyilatkozatát igyekezett tisztázni, mely nyilatkozat szerint Stelescu két év előtt egy levelet mutatott neki és ezt mondta:

— Nézd Gogule, Codreanu ebben a levélben azt a parancsot adta nekem, hogy öljem meg Titulescut!

A titkár nem tudott felvilágosítást adni a védelemnek arra a kérdésre, hogy hová lett a levél; úgyszintén arra sem, hogy Stelescu családja, amely ezzel a levéllel börtönbe tudta

volna juttatni legnagyobb ellenfelét. Codreanun, miért nem mutatta fel a levelet a vizsgálat folyamán.

Pergátló kifogást emelt a védelem

Lapzártakor jelentik a fővárosból: Stelescu gyilkosainak védői a mai tárgyalás során pergátló kifogást emeltek azon a címen, hogy a fennálló ostromállapot alkotmányellenes s így a bűnpör nem a hadbírótság, hanem az esküdtszék elé tartozik. Kérték, hogy pergátló kifogásukat terjesszék az esküdtszék elé s az esküdtszék döntésén fölülte. A hadbírótság tagjai tanácskozással vonultak vissza, amely lapunk zártakor még tart, de előrelátható, hogy a védelemnek ezt a kérését el fogják utasítani.

A reuma megtámadja az ízületeket, izmokat és a szívet

— Jaj! A reuma összetörte a csontjaimat!
— Egyetlen egy orvosság van ez ellen: reggel és este egy CARMOL*-os bedörzsölés.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer megfázás, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.
Ara üvegenként 22 lei.

Fertőtlenítő és bakterium-ölő

83

Odol

SZAJÁPOLÁS

Ha'ál'osvégű motorkerékpár szerencsétlenség

Brasov. Saját tud. Halálosvégű motorkerékpár szerencsétlenségnek volt a színhelye a Brasov-Zárnesti utszakasz. Sona Nicolae, a zárnesti papgyár tisztviselője Buksa György nevű kartársával tegnap este motorkerékpáron igyekezett Brasov felé, amikor az egyik kanyarnál váratlanul néhány katonai társzékkel került szembe. A teljes sebességgel robogó Sona, hogy az összeközéket elkerülje, kerékpárját balra kormányozta, de veszítette. A gép ugyanis az országútnál egy négy méteres mélységű árokba zuhant. A kerékpár romjai alól Sonát haldokolva szedték ki, míg társa könnyebb sérülésekkel uszta meg a szerencsétlenséget. Sonát az itteni közközházba szállították, ahol műtét közben kiszervezték.

* Akinek a vérnyomása magas és szív működése rendetlen, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélést, ha reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Az orvosok ajánlják.

A légitámadás elleni védekezés a lipcsei vásáron

Az 1937. évi tavaszi lipczi vásár külön érdekessége lesz a légitámadás elleni védekezés bemutatása. Bepillantást nyerhetünk a védelmi helyek komplikált építkezéseibe, amelyek a béke polgár életét lesznek hivatva megvédeni légiháború, gáztámadások esetén. Az építkezés minden ágára és fajtájára kiterjedő kiállítás a legnagyobb méretű az eddig megtartottak között. Bemutatja a pince-építkezést, a lépcsőket, a kéthelyiséges oltalmi helyeket, amelyeket a magánházak alatt építenek fel széles falakkal, acéllemezekkel határolva. Nem hiányoznak azonban a tömegoltalmi helyek modelljei sem. Egy-egy ilyen pincében — amelyet minden mellékkel ellátottak — 50-60 ember napokig elélhet. Ezekben a helyiségekben különleges szellőztető készülékek vannak felszerelve.

Ezek a légvédelmi intézkedések és oltalmi helyek mutatják meg valójában a lipczi vásár minden eddigit felülmúló színvonalát, amelyet bizonyít az a tény is, hogy több mint 20 külföldi ország építő szövetekezte is részt vesz a grandiózus kiállításon.

TÖBB ÁRUCIKKET KIVONTAK A KONTINGENTÁLÁSI RENDSZERBŐL.

Bucuresti. Saját tud. Tegnap este a kormány gazdasági bizottsága ülést tartott, amely jóváhagyta az ország iparának nyersanyaggal való ellátása céljából, a Bujoiu mérnök által készített tervezetét. A bizottság számos cikket kivont a kontingentálási rendszerből, melyek ezután szabad behozatal tárgyát képezik.

Szordán este tartja hangversenyét Sallak Pál. Oradea. Saját tud. A nemrég felfedezett nagytehetségű énekes, Sallak Pál, április 21-én, szordán este 9 órai kezdettel rendez meg egyetlen hangversenyét Oradeán. A hangverseny után Sallak Pál külföldre utazik. A fiatal énekes hangversenye a Magyar Ház dísztermében lesz.

Szabadiábra helyezték Gerota sebészprofesszort. Bucuresti. Saját tud. Tegnap este fél nyolc órakor Gerota professzort feltételesen szabadlábbra helyezték, az ellene indított bünvádi eljárás főtárgyalásáig, tekintettel arra, hogy a vizsgálat befejeződött.

Lezajlottak a fővárosban a közigazgatási választások

A kormánypárt szerezte meg a szavazatok többségét

Bucuresti. Saját tud. Bucurestiben tegnap lezajlottak a községi választások. Minden kerületben a liberálisok győztek. A szavazás végeredménye az összes szavazatok összegezésével a következő: Liberálisok: 15.851, nemzeti parasztpártiak: 9.715, frontul romanesc: 8.688, Georgisták: 5.365, radikális parasztpártiak: 4.024, nemzeti kereszténypártiak: 2.528, a szakadár liberális csoport: 956, a „Lángoló horog-

kereszt” 767, függetlenek: 69.

A liberálisok a fekete kerületben a szavazatok 47 százalékát, a sárgában 36 százalékát, és a zöldben 22 százalékot nyertek el. Dobrescu volt főpolgármester, aki kartelben volt Juniannal, valamint Lupu dr, aki a szociáldemokratákkal ment kartelben, nem értek el egyetlen helyet sem. Két kerületben a teljes liberális lista jutott be.

A Budapesti Nemzetközi Vásár az építőanyag-kereskedelem szolgálatában

Bucurestiből jelentik: Nagy feltűnést keltett a hivatalos lapok az a közleménye, amely szerint a román minisztertanács megengedte a C. F. R. igazgatóságának, hogy a dornavatrai és az iliai vasutépítkezésekhez tízezer tonna cementet vámmentesen hozhassanak be külföldről, még pedig alkalmasint azért, mert túlmagasnak találta a belföldi cementárakat.

A minisztertanácsi határozat közzététele óta az építőanyagok exportjával és importjával foglalkozó kereskedők egyre-másra kapják az értesítéseket arról, hogy mindenféle építőanyagot és természetesen cementet is, igen előnyösen szerezhetnek be és mindenféle építőanyagot, főként fűrészelt fát a legelőnyösebben értékesíthetnek az április 30-án kezdődő Budapesti Nemzetközi Vásár építőipari tőzsdéjén, mert az ott beszerzett vagy értékesített építkezési anyagokat a magyar vasutak tíz százalék fuvardíj-kezdéssel szállítják. Ezt a különleges tőzsdét, amelyet minden évben csak egyszer és csak a Budapesti Nemzetközi Vásár ideje alatt tartanak meg és amelyek forgalma tavaly közel tízegezer vagon volt. Európászerre ismerik az építőanyag-

kereskedők, akik minden évben tömegesen keresik fel szakmájuknak ezt a nagyjelentőségű intézményét, hogy a maguk és a hazájuk javára újabb külföldi piacokat, jelentős összeköttetéseket is szerezzenek.

Ilyen körülmények között csak természetes, hogy a romániai érdekeltségek is megragadják ezt az alkalmat, annál is inkább, mert hiszen a Budapesti Nemzetközi Vásár igazolványával a C. F. R. vonalain 25 százalék, a magyar vasutakon pedig 50 százalék kedvezménytel tehetik meg a budapesti utat úgy az oda, mint a visszautazásnál és ezenfelül még egy sereg egyéb kedvezményt élvezhetnek. Ilyen vásárigazolványt bárki válthat magának 124 lejért az Európa utazási iroda és a Wagons-Lits-Cook iroda összes fiókjainál. A vásárigazolványok, amelyek az odautazásra április 20-tól május 10-ig, a visszautazásra pedig április 30-tól május 20-ig érvényesek, annál kaphosabbak, mert tulajdonosaik vízum nélkül utazhatnak Budapestre, ahol a vízumot utólag, mindössze 250 pengőért kapják meg. A vásárigazolvány teljes részletességgel sorolja fel a kedvezményeket és a tudnivalókat.

A középeurópai államok helyzetéről tárgyal Velencében Schuschnigg és Mussolini

További kétoldalu egyezményeket készítenek elő az olasz-jugoszláv egyezmény mintájára

Prágából jelentik: Schuschnigg, osztrák szövetségi kancellár velencei útjával kapcsolatban a csehszlovák kormányajtó annak a nézetének ad kifejezést, hogy a velencei tanácskozások elsősorban a Duma-medence helyzetét érintik. A félhivatalosnak minősíthető Lidove-Noviny azt hiszi, hogy Mussolini és Schuschnigg az olasz-jugoszláv egyezmény mintájára további kétoldalu egyezményeket készítenek elő egyes közép-európai államokkal.

Bangha:

Római utikalauz

számos képpel, tervrajzzal és Róma színes térképével.

Ara: 125 lei és portó.

Megrendelhető: könyvosztályunknál

Nagy földrengést jelzett a bucuresti megfigyelő intézet

Bucuresti. Saját tudósítónktól. Április 16-án reggel 5 óra 20 perc kezdettel földrengést érzelt a bucurestii megfigyelő intézet, amely két óra hosszat tartott s amelynek epicentruma 3.700 kilométer távolságra volt.

Zavargások miatt bezárták a zágrábi egyetemet

Zágrábból jelentik: Az egyetemi diákok folytonos összetűzése következtében az egyetemi tanács pénteken elhatározta, hogy az egyetemet bizonytalan időre bezárják.

Elkobozza a rendőrség az engedély nélkül közlekedő gépkocsikat és motorkerékpárokat. Az oradeai rendőrfőnökség a közlekedésügyi miniszter rendelkezésének értelmében értesíti a gépkocsi és motorkerékpár tulajdonosokat, hogy járműveikkel addig nem közlekedhetnek, amíg gépjükre meg nem kapják a hajtási engedélyt (permis de circulatie) s az engedély záradékának tartalmaznia kell a következőket: „Eliberat in conformitate cu dispozitiunile art. 86. din regulamentul legi asupra circulatiei pe drumuri publice.” Azokat a gépkocsikat és motorkerékpárokat, melyek a fenti engedély nélkül közlekednek, a rendőrség elkobozza, míg tulajdonosukat és vezetőjüket a törvény értelmében 1000-tól 2000 leig terjedő pénzbüntetéssel sújtják. ss. Popoviciu rendőrfőnök.

A „korszakalkotó találmány”

Mercurea-Ciuc, április hó.

Elelmes, életrevaló, még aránylag fiatal nyugdíjas barátom szokatlanul derűten köszönt rám az utcán.

— Szervusz! szervusz!

— Szervusz! Mi van veled, hogy ilyen jókedved van? Megnyerted a főnyereményt, vagy örököltél?

— Ah, dehogy! Mindkettő rámférne akár egyszerre is. Azonban mégis van okom, hogy jókedvű legyek.

— Hadd hallom! Hátha én is veled örülhetek?!

— Bizony velem fogsz örülni s veled együtt az egész emberiség: szerénytelenség nélkül mondhatom „korszakalkotó” találmányom van!

— Ugyan kérlek! Tudtommal sohasem foglalkoztál sem fizikával, sem vegytannal, általában ösztönös undort éreztl minden — ahogy szoktad mondani —: „képtelen képlet”-tel s más „főlöszleges” elvont tudománnyal szemben.

— Ez való igaz! Azonban nem ilyen természetű az én találmányom. Szelidebb és üdvösebb s az emberiségre szinte társasjátékszerűen könnyű és új, idegnyugtató és ami a legfőbb, gazdaságos és egyáltalán nem veszedelmes. Az ilyen magamfajta, sok gondal küzdő fiatal nyugdíjas részére orvosilag kellene rendelkezni.

— Most igazán kíváncsivá tétél. Ugyan tudom a közmondást: „a cigány is a maga lovát dicséri” — de hát halljam a találmányodat, vagy lenni kell? Vagy szagolni? Vagy tappintani, esetleg enni?

— Egy cseppet se gonyolódj! Arról van szó, hogy megtanítom az emebereket takarékosra, spórolásra. Ezt pedig, hogy én is közmondásra hivatkozom, rendezem a gyufánál kell kezdeni. Mert ugyebár, a gyufa már teljesen nélkülözhetetlen a háztartásban, dohányos férfinél, özvegnél egyaránt és így nagy szerepet játszik az ember életében. Itt vagyok például én. Nyugdíjas állapotom miatt volt időm bőven. Kiszámítottam tehát, hogy háztartásom, magam és két nagy fiam s egy modern cigarettázó leányom évi gyufaszükséglete egyezerhuszonhat dobozt tesz ki. Ez negyvenegyezernegyven szál gyujtónak felel meg. Árban pedig kettőezerötvenkettő leit tesz ki. Nos, az én találmányommal minden ember pontosan felére csökkentheti gyufaszükségletének árát anélkül, hogy azt mennyiségileg is csökkentené. Micsoda spórolás, takarékoság és életrevalóság!

— Nem értelek! A gyufának szabott ára van. Csak nem gondolsz valami „fekete” gyujtóra? Nagyon veszedelmes dolog még azzal a kísérletezés is. Nincs irgalom a monopól részéről és nem ritkák a negyven-ötven ezer lejes bírságok sem s ha fizetni nem tud az illető ötvenlejes napi részletében kell leülnie.

— Dehogy is gondolok én ilyesmire! Ugy látszik nem értettél meg. Az én találmányom szerint a valódi, törvényes gyufa kerül felhasználásra — feleáron!

— Na, azt már szeretném látni!

— Akár most is! Mert nem kell ide műhely, ipartelep vagy laboratórium. Hát figyelj ide és minden „műszaki leírás” nélkül, pusztán megfigyelés útján te is elsajátíthatod találmányom lényegét. Mert egyelőre szólni és írni nem akarok róla, nehogy összeütközésbe kerüljek a monopollal, mindaddig, míg a törvényt át nem tanulmányoztam: nincs-e benne még erre is büntető szankció. A nagytóval, napsugárral való gyujtószerzőm sem esik büntetés alá, annál kevésbbé fog odaesni az én találmányom. Tehát figyel jól.

Barátom, a „feltaláló” elővette cigarettatárcáját. Kihalászott egy kőkemény „Nacionál”-t és fogal közé szoritotta. Elővette gyufásdobozát is és óvatosan kivett egy szál gyujtót. Majd zsebkését vette elő és azzal türelmesen, nagy szakértelemmel kettéhasította a puha nyárfa gyujtószálkát foszforos fejével együtt. Aztán a fél gyujtószálkát óvatosan végighuzta a gyufásdoboz oldalán és a világ legtermészetesebb módján rágyujtott s diadalmasan viszszahelyezte a másik félgyujtószálkát a dobozba.

Ez volt a „korszakalkotó” takarékosági találmányom a sok idővel rendelkező nyugdíjas barátomnak. Tessék megpróbálni, míg nem késő. Mert könnyen lehet, hogy a monopól olyan vékony gyufaszálkákát fog forgalomba hozni, hogy „spórolásra” már nem lesz alkalom.

Albert István.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 7.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldala: Egész évre 300, félévre 150, negyedévre 75, egy hónapra 25 Ft.
Magyarországon: Egész évre 70 Ft, félévre 35 Ft, negyedévre 15 Ft.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekkszámunk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felülszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Csalji szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Csalj, Pinta Utcai 13.

Kéziratokat nem örvényel meg és nem adnak vissza.
Csakis válaszlevegőre magánlevelekre válaszolunk.

A Vatikáni Német Követ Paccelli Államtitkáránál. Vatikánvárosból jelentik: Paccelli bíboros-államtitkár csütörtökön kihallgatáson fogadta Von Bergent, Németország vatikáni követét. A németországi katolikusok helyzetével foglalkozó pápai enciklika kihirdetése óta ez az első látogatás, melyet a német birodalmi követ a Vatikánban tett. Von Bergen, vatikáni német nagykövet pénteken ismét látogatást tett a Vatikánban és ezáltal Pizzardo érsekkel, Paccelli bíboros-államtitkár helyettesével folytatott megbeszélést. A tanácskozás ezúttal is, mint csütörtökön, a német kormányt a Vatikánhoz intézett jegyzéke körül forgott.

A lengyel külügyminiszter három napig maradt Romániában. Bucuresti. Saját tud. Beck lengyel külügyminiszter április 22-én Bucurestibe érkezik, hogy visszaadja Antonescu látogatását. Beck három napig maradt a román fővárosban.

KÉRELEM. Sovata fürdőtelepen hozták szét a Jézus Szenti Szívéről elnevezett római katolikus kápolna felépítéséhez. Sándor Béla telekadománya és a hitvek áldozatkész segítsége lehetővé tette, hogy a kápolna a fürdőszézon közepéig, már fedő alá kerüljön. Kérik mindazokat a fürdő vendégei közül, akik az elmúlt nyáron ígéretet tettek, hogy adományaikkal segítségére lesznek az épülő kápolnának, szíveskedjenek az erre szánt, vagy gyűjtőveken begyűlt összeget menél hamarabb beküldeni a sovatai római katolikus plébánia címére.

A sikkasztással vádolt balamarei betegsegélyző főnök érdekében megfenyegették a bíróságot. Satu-Mare. Saját tud. Mindennapinak látszó sikkasztási ügyet tárgyalt a satumarei törvényszék dr. Marcus-Toma büntető tanácsa. A tárgyalás során azonban érdekes kulcszavak kerültek napvilágra. A vádlottak padján Chereches Tibor volt betegsegélyzői pénztárnok és Breban Anton munkásbiztosítói hivatalfőnök ültek, akiket többrendbeli sikkasztás elkövetésével vádolt az ügyészség. Chereches 1933-ban közel félmilliót sikkasztott, amiért háromévi fegyházra ítélték. A büntetést azóta kitöltötte. Tavaly újabb sikkasztásoknak jöttek nyomára. ezeket nagyrészt Chereches maga fedezte fel a vizsgálóbíró előtt. Megállapítást nyert, hogy a bűncselekményt Chereches Braban Antonnal, a balamarei betegsegélyző volt főnökével követte el. A tárgyaláson Chereches mindent beismer. Breban azonban áthatatosan tagadott. Dr. Russu vezérfelügyelő, aki a munkásbiztosító részéről a vizsgálatot vezette, elmondotta, hogy vezető politikusként fenyegető leveleket kapott Breban érdekében. A védelem kétségbeesetten harcolt a vezérfelügyelő állítása ellen. dr. Marcus tanácsainak azonban kijelentette, hogy ő és Toma szavazóbíró is kapott hasonló hangu levelet. A tárgyalásra új tanukat idéztek be.

* Lehengelt, étvágytalan emberek iganak zeggel felkelésor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja az emésztőesatornát a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvosok ajánlják.

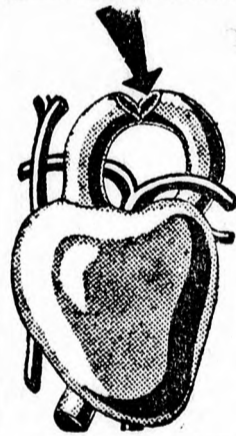
Hamisított élelmiszereket és borokat árultak Aradon. Saját tud. Az egészségügyi hatóságok az utóbbi napokban számos méz, tea és borhamisítást fedeztek fel. A méz hamisításával kapcsolatosan megállapították azt is, hogy az említett élelmiszerekbe papírost kevernek, hogy ezáltal a forgalomba hozott áru súlyosabb legyen. A hamisított arukat tartó kereskedőket szigorúan megbírságozzák, ezenkívül nyomozás indult annak a megállapítására is, hogy a megbírságot honnan szerezték be a hamisított élelmiszereket és borokat.

MAILATH PÜSPÖK JUBILÁRIS ÜNNEPLÉSE. Az albainiai r. k. „Mailath” liceum, gr. Mailath Gusztáv Károly, az albainiai róm. kat. egyházmegye püspöke 40 éves főpásztori jubileumának j. é. május 2-án, vasárnap tartandó méltó megünneplésére szeretettel hívja össze öreg diákjait, akik a nagy püspöknek ifjú lelkeket vezető, nemestítő munkásságára hálás szeretettel gondolnak. Az ősi székesegyházban bemutatandó szentmise után a jubiláris műsoros ünnepség az iskola tornacsarnokában fog lefolyni. Elszállás a közbejében való részvétel céljából az intézet igazgatóságánál j. é. április 27-ig lehet jelentkezni.

Horthy magyarországi kormányzó megkapta a legmagasabb holland kitüntetést. Budapestről jelentik: Hoorn budapesti holland követ pénteken átnyújtotta Horthy magyar kormányzónak a holland királynő által adományozott oroszlanrend nagykeresztjét, a legmagasabb holland kitüntetést, amelyet csak ritkán adnak külföldieknek.

Ciuc megyében mindenfajta és célú fesszejvetel a megyefőnöknek az engedélyéhez van kötve. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Dr. Otetea Valeriu megyefőnök szigorú rendelkezést intézett a rendőrhatalóságokhoz, főszolgabírákhoz és községi előjáróságokhoz, mely szerint a közrend fenntartása céljából elrendeli, hogy bármilyen természetű nyilvános összejövetel csak úgy tartható meg, ha ahhoz a megyefőnökség előzetes engedélyt adott. A nemzeti zászló használatán kívül eltűnt minden más zászló használatát. Miután más zászlót eddig sem lehetett alkalmazni, felmerül az aggodalom, hogy a templomi zászlók használatát is előzetes engedélyezés alá esnek. Kimondja a rendelkezés, hogy a nemzetiszínű zászlón nem lehet semmiféle politikai vagy választási jelet alkalmazni. A rendelkezés harmadik pontja eltűntja mindenfajta egyenruhák, jelvények, címerek használatát, melyek nincsenek jóváhagyva. A rendelkezés szigorú utasítást tartalmaz arra nézve is, hogy az ellene vétőket azonnal le kell tartóztatni és az ügyészségnek átadni. Itt említjük meg, hogy a megye lakosságának körében a legteljesebb rend uralkodik és mindenki teljesíti kötelességét.

Feltörték egy brasovi ékszerüzletet. Saját tud. Az elmúlt éjszaka ismeretlen tettesek feltörték a város szívében levő Both és Müller-féle ékszerüzletet. Abban a pillanatban, amikor a betörők zsákmányukkal menekülni igyekeztek, egy rendőr figyelmes lett a zajra és megállásra szólította fel a rablókat. A felszólításnak meg is lett az eredménye, amennyiben a rablók a zsákmányukat eldobták, maguk pedig futásnak eredtek. A rendőr utánuk lőtt, azonban a lövések nem találtak.

ITT

rákódnak le azok a sók, amelyek az arteriákat megvastagítják.

Az emberi szervezetben előforduló mérgeket a test nem tudja természetes úton eltávolítani és különösen a negyvenedik életév betöltése után, ezek a mérgek a vívőerők falain rakódnak le és ez uton előidézik a legelterjedtebb betegséget, az érlemezésedet.

A vívőerők megdagadnak, elvesztik ruganyosságukat és lehetetlenné válik bennük a rendszer vérkeringés.

A megbetegedett ember szédülésben, fülzúgásban szenved, rövid járkálás után lélegzésében zavarok állanak be, bőre fényes lesz és zsíros, emlékezőtehetsége és munkaképessége pedig jelentős mértékben lecsökken.

Az egyedüli orvosság, amellyel ezt a betegséget le lehet győzni, a dr. Mladjowsky professzor Sklerosyrupja. A Sklerosyrup feladata a vívőerőkben lerakódott sók feloldása és a betegséget legyőzése annak kezdeti stádiumában.

Rögtön az első üveg elfogyasztása után érezhető már a javulás és 5 üveg elfogyasztása után a betegnek egészen új kinézése van, mintha új-játermődött volna.

A cukorbeteg (diabetikusok „D”) Sklerosyrupot használják, amely cukor nélkül készül.

Kapható: gyógyszertárakban és drogériákban

NATHA
HÜLÉS,

ELLEN

NEURALGINE
JURIST

Feljegyzések

Szó sincs róla: nincs minden furcsaság nélkül, hogy a liberalizmus taborából szólnak most a hozsannák a katolikus Egyház feje felé, akik eddig a gúny és a rágalom, a gyűlölet és a becsmérlés parittyáinak köveivel hajigáltak meg. A „nácik” nem minden körörm nélkül legeltethetik szemüket azon a páratlan látványon, amikor ez a liberalizmus most térdre ereszkedik Krisztus helytartója előtt és a lelkiismereti szabadság hérosa gyanánt ünnepli a pápát, „a szellemi vesztegár alapítóját”, a legfőbb tanítói tekintély csahatalatlan letéteményesét, „a gondolatszabadság” ősi ellenségét.

De Péter hajója rendíthetetlen nyugalommal siklik tovább a zajló vizeken az Örök Főrosz felé. Nem félhet hozzá se a szírének csábhanga, se Charibdisz sziklája, sem ama rettentő hullámverés, amelyet az alvilági erők korbácsolnak föl ellene.

A pápa elvetette a bolsevista és az újpogányi elveket. De egy régebbi pápai Syllabus könyörtelenül pálcát tört a liberalizmus tévtanain is, amikor az egy diadalmas világnezet magatartásában és igényében jelentkezett. A Szentszék mindenkinél korábban és világosabban ismerte föl első Syllabusának kibocsátása idején, hova vezet a liberalizmus túlhajtása a keresztény lelkiismeret szociális ellenőrzése nélkül. Akkor éppen azok hánytak fittyet neki, akiknek most minden reménye ez a Szentszék, egy elomló világ szellemi szabadságának utolsó rejtőhelye, az örök igazság talpalatnyi helye, ahonnan azonban háromszázmillió szív meríti az élet, az enyhület és bátorság tiszta forrásait.

Hová mennénk, Uram — kérdezhetők mi is az első apostollal, — mikor tudjuk, hogy az örökélet igéi Nálad vannak. Ezek az igék egy feltűnő és elbizakodott liberális korszakban, éppen azoknak becsmérlésével és gyűlölködésével találkozunk, akik most a pápa fehér talárjába fogózkodnak, hogy átmentsék nyomorult életüket a vízözönből. De ennek a hatalomnak a mostani liberalizmus hízelgéseinek édes füstölője éppoly kevéssé imponál, mint a bolsevisták szidálma, vagy a nácik julianusi gúnyja, vagy a „felvilágosodottak” handabandázása. Seapály, se dagály nem zavarja a szent bárkát a maga haladásában. Mint Bossuet mondta: Nyugodt és derült, miként a csillagos ég a nyári éjszakában, tudva tudván, hogy mindenek elmulnak, elmulik Hitler, elmulik Sztalin, mint ahogy elmul az Egyház minden ellensége, csak az Ó igéi nem mulhatnak el.

p. s.

Zürichi zárlat. Párizs 19.57 fél, London 21.54 fél, Newyork 4.38, Brüsszel 7.38, Milano 23.10, Amszterdam 23.95, Berlin 17.15, Bécs — schilling 80.80, Varsó 83.20, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Tíz éves fordulója lesz május első vasárnapján az oradeai Katalin-telep keletkezésének és kilencedik évfordulója az ott ez egyszerű vályogházacsakában bemutatott legelső sz. misének. Most a Csodásérmű Szeplőtelen Szűz Mária kék templomában lesz 10 órakor ünnepélyes főpapi mise, közös sz. áldozás, szentséges körmenet. Délután 3 órakor litánia, szolozsma. Utána a „Gyónási titok áldozata” című szindarab. A telep számtalan sok jötevőjét, apostolkodó, működő és pártoló tagjait szeretettel várják a kedves ünnepre. Vidéki zarándokok elszállásolásáról gondoskodás történik.

* Sok gyomorbeteg ember nagy megkönnyeb-
bülést ér el, ha félórával étkezés előtt három-
négy evőkanálnyi természetes „Ferenc József”
keserűvizet vesz be. Az orvosok ajánlják.

**Tojásgránátokat találtak a satumarei színház
raktárában.** Saját tud. A városi tanács a színház
melletti ingatlanát Vescan János divatáru ke-
reskedőnek árverésen eladta. Az ingatlanhoz tar-
tozó telken állott a városi színház diszlektarára
is, amit a város lebontásra ítelt. Pénteken dél-
után öt óra tájban a falbontó munkások a rak-
tár falában több tojásgránátot találtak, teljesen
ép állapotban. Szerencsére idejében észrevették
a veszélyes gránátokat s így elkerülték a szeren-
csétlenséget. A gránátokat katonai bizottság fog-
ja eltávolítani. A vizsgálat megállapítása szerint
a gránátokat a háború alatt helyezték a raktár
falába.

* Szépségajándékozás. Lehet szépséget ajan-
dézni? Igen. A szépség minden egyes Scherk-
féle arcvízűvegben benne van. A Scherk-víz nem
szépséget varázsol, hanem a bőrt egészségesre te-
szí, megtisztítja azt, mert behatol a pórusok mé-
lyébe. Oldja a Mitesser-t és minden tisztátalan-
ságot, felélénkíti az életet adó vérkeringést és
megerősíti a szöveteket. Helyezze el egy üveg
Scherk-vizet az asztalra, heteken át tartó örömet
ajándékoz vele.

**Súlyos pénzbírságok a reptőlőbényegek el-
hanyagolásáért és az erdei kihágásokért.**
Mercurea-Ciuc. Saját tud. A törvényszék ma,
pénteken valóságos bírságos záporozott végig.
A bíróság Grieger Károlyné illatszerekkereskedőt,
Adler Irén kézimunka és kozmetikai cikkek ke-
reskedőjét, Kovács Dezső droguistát, Bermann
Leon és fia angró-üzletet és Berger és Ackermann
vasöntöde tulajdonosokat 2250 leitől 2750 leig
terjedő pénzbírsággal sújtotta, amiért nem a tör-
vény, illetve rendeletnek megfelelően alkalmaz-
ták a reptőlőbényeeket. A piperecikkek és test-
ápolási szerek kereskedői azzal védekeztek, hogy
ők a gyárból, illetve a nagykereskedőtől kapták
arucikkeiket és azoknak lett volna kötelességük
leróni a reptőlőbényeget. A törvényszék azonban
megállapította, hogy a nagykereskedők és gyá-
rosoknak csak április 1-ig volt kötelességük alkai-
mazni a bényegeket, április elseje után érkezett
arucikkeken pedig a kiskereskedőknek és eladók-
nak. — Erdői kihágásért büntette meg a bíróság
Kristály Máté soimeni gazdát 400 lei, Bakay József
ciucsangheorghai gazdát szintén 400 lei, Both
József sanmartoni gazdát 300 lei, Buia Zaharia
jigodini volt hatóságai erdőért 200 lei, Bodor Ist-
ván sandonici gazdát 600 lei, Császár Pál ra-
culi gazdát 400 lei, Antal Ádám plaesi de susi
gazdát 1000 lei, Bálint Simon nicolesti gazdát 780
lei. Antal Ádám plaesi de susi gazdát megegy-
szer 490 lei, Bodó Imre sandonici gazdát 300
lei, Fazakas Dénes madarasi gazdát 1500 lei, Fi-
bula József danesti gazdát 500 lei, György Lajos
bancui gazdát 200 lei, András János topila-ciuci
gazdát 500 lei pénzbírsággal sújtotta. — Hadnagy
Zoltán halásziati kihágásért ítélte el a bíróság
500 leire.

Kérelem Páduai Szent Antal tiszteletéhez.
Páduai Szent Antal tiszteletére templom épül
Devan. A templomot építő hívek az építkezés su-
lyos terheivel küzdve arra kérik olvasóinkat,
hogy amennyire erejükkel telik, járuljanak hoz-
zá a templomépítés költségeihez, hogy mennél
meltöbb templomot emelhesse Szent Antal
tiszteletére. Az adományokat az alábbi címre ké-
rik: Manastirea Franciscanilor, Deva, Jud. Hunedoara. — A devai Szent Antal templomra ada-
koztak: Nagy Mihályné 100, özv. dr. Császár H-né
100, Szabó Albert 100, Parochia r. cat. Nadlac 100,
S. H. 100, Sturek Emil paptanár 250, Albert Fe-
renc 100, Cornelia Milnicovic 100, Péter Anna 60,
Jobbagyalvi hívek 763, Fülöp Sámuelné 100, Ti-
beni hívek 1000, Etta Taiter 50, Rudolf Wal. 300,
Kiss István 100, Jager Sándroné 100, özv. Baka
Antalné 200, Katona Jánosné 100, Dobos János
káplán 100, N. N. Cluj 220, Katolikus Világ utján
1250, Braşovi ferences zárda 10.000, Magyar Ius
100, Sur de Caritate Satu-Mare 250, Lengyel Fá-
biánné 100, Csendes Jenő Timişoara 250, N. N.
Pojan 100, Legrandt Károly 100, özv. M-sák Jó-
zsefné 200, Kaplonyi ferences zárda 5000, vad.
Patz István 250, Mayer Istvánné 500, Koháry Já-
nos 200, Unger János 200, dr. Balásy Imre esperes
1000, Cluj, Szt. Petr. Oltáregylet 500, özv. dr. Deési
Pálné 500, Petru Kirchmayer 100, Serényi Mária
100, Jonel J. Julia 150, Annuti Covas 100, Ferencz
Istvánné 500, Sebestyén György 1000, A ciuj Szt.
Petr. hívek 2335. Páduai Szent Antal fizesse viz-
sza sokszorosan! További adományok: Manasti-
rea Franciscanilor, Jud. Hunedoara, Deva küld-
endő.

Felhívás. Az oradeai Építőiparosok Szövetsé-
ge felkéri az asztalosmestereket, hogy 1937. április
19-én hétfőn délután 6 órakor a Munkakamara
földszinti nagytermében megtartandó szindiká-
tusi közgyűlésünkön okvetlenül megjelenjenek. —
Ugyisint felhívja a kályhásmestereket, hogy
április 18-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a Mun-
kamara földszinti nagytermében megtartandó
tiszttartó közgyűlésükön okvetlenül megjelen-
jenek.

Az idegesek rövid életűek!

**Észrevette-e Ön már sajátmagán az idegkimerülés
alant felsorolt tüneteit:**

Ingerlékeny, levert, tagjai reszketnek, nyugtalan, szívdobogása
van, gyakran szédül, féltelém érzele van, álmatlan, nyugtalan álmal
vannak, egyes testrészekeken érzéketlen, ijedős, túlzott érzékenység za-
lok, szagok iránt, Kábitó szerek utáni vágyódása, mint dohány al-
kohol, tea, kávé; szemidegek rebbenése, vértódulás, hangulatosság,
emlékezése meggyöngyül, beszédzavarai vannak.

Amennyiben fentiek közül valamelyik is, mint az idegesség tünetei fellép-
nek, úgy az Ön idegei komolyan meggyengültek és megerősítésre szorulnak.

Ne hagyja így tovább fejlődni a dolgokat, mert igen könnyen komoly zava-
rok léphetnek fel az agy működésére, a test gyors hanyatlására, amelyeknek kö-
vetkezése a koral halál.

Függetlenül attól, hogy ideggyengeségének mi az oka, felkérem Önt, szives-
kedjék engem soraival felkeresni, mert készséggel tudok Önnek teljesen dij-
talanul és portómentesen egy egyszerű metódust ajánlani, amely Önnek egy ör-
vendetes meglepetést fok okozni. Ön bizonyára már sok pénzt áldozott külön-
böző szerekre, amellyel legfeljebb egy átmeneti javulást ért el. Biztosíthatom ar-
ról, hogy én a helyes módszert ismerem, hogy ideggyengesége gyógyulást
nyerjen.

Ezen módszer egyben visszaadja Önnek életkedvét, a munkakedvét és az ah-
hoz szükséges erőt, egyesek azt írják nekem, hogy úgy érzik magukat, mint
akik újjászülettek volna.

Mindezt orvosi megfigyelések is igazolják.

Önök csak egy postalevelezőlapba kerül és ennek ellenében küldök Önnek
teljesen díjtalanul egy könyvet.

Amennyiben nem tudna azonnal írni, úgy őrizze jól meg ezen hirdetéset.
Levelek ide irányítandók.

ERNST PASTERNAK
Berlin SO.,
Michaelkirchplatz 13. Abt. 738.

SPORT

Tilea Viorel lemond a válogatott összeállítására miatt

Miért nem tartották meg a 8:3-as arányszámot. Vizsgálatot indít az OETR

Bucurestiből jelentik: Tegnap számunk-
ban röviden hírt adtunk a román válogatott
labdarugó-csapat összeállításáról s arról a
meglepő tényről, hogy a válogató bizottság el-
tekintett a 8:3-as arányszám alkalmazásától.
Az ügyből kifolyólag azonban még további bo-
nyodalomak várhatók.

Az OETR ugyanis csütörtökön este átira-
tot küldött a labdarugó-szövetséghez. Az át-
iratban figyelmeztette a szövetséget, hogy be-
 kell tartania azt az előbbi határozatát, hogy a
csapatban legfeljebb három kisebbségi játé-
kost lehet beállítani. Ez alatt ülésezett a vá-
logató-bizottság, amely csak munkája elké-
szülte után szerzett tudomást az OETR kíván-
ságáról.

L. Iuga dr, a bizottság elnöke azonnal szem-
élyesen jelentkezett az OETR elnökségénél s
rávilágított azokra az okokra, amelyek a bi-
zottságot arra készítették, hogy feladja a 8:3
arány elvét s a megengedettnél több kisebbségi
játékost állítson be az együttesbe. Az OETR
vezetői nem fogadták el Iuga dr indoklását,
azonban tekintve, hogy befejezett tényekkel ál-
lítottak szemben, eltekintettek attól, hogy a
mérkőzés előtt ismét beleavatkozzanak a válo-
gatott csapat összeállításának kérdésébe. Ezzel
szemben kijelentették Iuga dr előtt, hogy a csa-
pat összeállításáért a futballszövetségnek kell
vállalnia a felelősséget. Iuga dr azzal válaszolt,
hogy a felelősséget úgy a maga, mint a válo-
gató-bizottság nevében vállalja.

A válogató-bizottságban mindenesetre meg-
 volt a szándék arra, hogy a csapatot a 8:3-as
arányszám tiszteletben tartásával állítsa össze.
P. Válcov és Munteanu sérülése azonban ke-
 resztelte ezt a szándékot s a számba jöhető
román nemzetiségű játékosok közül pedig Gain,
Demetrovici, Căpusan és Felecan olyan gyen-
gén szerepeltek a múlt vasárnapi bajnoki mér-
kőzéseken, hogy a bizottság — igen helyesen —
inkább az arányszám elvét adta fel, minthogy
olyan csapatot küldjön pályára, amely eleve az
elkerülhetetlen — s valószínűleg súlyos — ve-
reség biztos tudatában vehette volna csak fel
a küzdelmet. Ilyen esetben mindenki csak he-
lyeselheti az egyébként semmivel sem indokolt,

merev határozat tekintetbe nem vételét.

Az OETR egyes jelentések szerint fegyelmű
vizsgálatot is indít a labdarugó-szövetség ellen.
Ezzel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el a
fővárosban, hogy Tilea Viorel dr, az FRFA el-
nöke le fog mondani tisztségéről. Tilea ugyanis
nem akarja vállalni azt a feladatot, hogy a
főszövetség előtt ő képviselje a szövetség állás-
pontját egy ilyen kényes kérdésben, mint a
válogatott csapat nemzetiségi arányszámának
ügye s inkább a visszavonulást választja.

**Bindea helyett Beke játszik Románia csapatá-
ban.** Bucurestiből jelentik: Bindea válogatott já-
tékos megbetegedett és 40 fokos lázzal kórházba
szállították, úgy hogy nem játszhat a vasárnapi
Csehszlovákia elleni mérkőzésen. Beke fogja he-
lyettesíteni. Szombaton este nyolc órakor repül-
őgéppel Belgrádból jöve, Bucurestibe érkezett Bar-
laesina az ismert olasz futballbíró, aki a Románia
— Csehszlovákia mérkőzést fogja vezetni.

TÁMADJÁK A VÁLOGATÓ BIZOTTSÁGOT.
Bucuresti. Saját tud. A jobboldali lapok élesen
támadják a Román Futballszövetség válogató bi-
zottságát, hogy a csehszlovák csapat ellen vasár-
nap küzdő román csapat összeállításánál eltért
attól az elvtől, hogy a nemzeti válogatottban leg-
feljebb csak három kisebbségi lehet, — mert hét
kisebbségi van benne. A „Porunca Vremii” azt
írja, hogy Románia ezt a csapatot nem ismeri el
magáénak.

Megérkezett a cseh válogatott a fővárosba.
Bucuresti. Saját tud. A csehszlovák válogatott
csapat szombaton reggel fél kilenc órakor érke-
zett Bucurestibe. Az állomáson hivatalos fogad-
tatásban részesítették őket.

MAX BAER VERESÉGET SZENVEDETT.
Londonból jelentik: Hatalmas érdeklődés kísér-
te csütörtök este Max Baer, volt nehézsúlyú
ökölvívó világbajnok és Tommy Farr, az an-
gol bírodalom nehézsúlyú bajnokának találko-
zóját. A 12 menetes küzdelemben nagy megle-
petésre Tommy Farr pontozásos győzelmet
aratott az exvilágbajnok ellen.

ASO—Ferar 223:193. Pénteken este az ASO te-
kecsapata biztosan nyert a Ferar átszervezett
csapatával szemben. A győztes együttes legjobb
embere dr. Grósz Sándor volt, aki 40 fát ütött és
4 kilencből vitte ki csapatát.

Az örök Prohászka

Írta: Rády Elemér

Április 2-án volt tíz éve annak, hogy a magyar katolicizmusnak Pázmány óta legnagyobb egyénisége, Fehérvár püspöke, Prohászka Ottokár utoljára lépett fel a budapesti Egyetemi templom szószékére, ahonnan annyi vigasztalást és eligazítást kereső lelket vezetett a legnagyobb és legszentebb értékek felé. Prohászka Ottokár tíz éve halott s most, amikor az egész magyarság, Budapesttől Párizsig és Newyorkig hódol emlékének, megállapíthatjuk, hogy halálával a magyar élet egy csodálatos színnel, egy teremtő elmével lett szegényebb és egy felrázó hanggal halkabb. Ami azonban keveseknek adatott meg, Prohászka Ottokár szelleme tovább él s huszonöt kötetbe összegyűjtött, tanulmányai, cikkei, beszédei ma is ezeket irányítanak.

Tíz esztendő immár történelemnek mondható távlatából tesszük fel a kérdést: mit jelentett Prohászka a magyarságnak? mi volt az, ami újat hozott s mivel gazdagította a magyar szellemi életet?

Magyar tragédia, hogy a nagy szellemi áramlatok megkéskéve, gyakran már elkorcsosultan érkeznek hozzánk. A század elején, amikor még nyugaton bontogatja szárnyait egy új szellemiség, amikor az irodalom és a tudomány másutt már új kivirágzásba szökken, nálunk még a századvégi nyugati szellem individualista-materialista szkepticizmusa ülte meg a lelkeket. A XIX. század vallási krízise nálunk a század elején jutott el mélypontjára. Ugyanakkor szinte áthidalhatatlannak látszó szakadékok tántonganak magyar és magyar között. A virágzásnak indult magyar kapitalizmus meghozza az osztályharcot, a nagybirtok elvesztette patriarchális jellegét, kitermeli az agrárproletariátust, a felekezeti ellentétek kiélesednek s Pannonhalma és Debrecen egymás ellen fordulnak. Ebben a külső fény mögötti széthullásban az intelligencia, az ellentéteket feloldani hivatott középosztály hivatástudata vesztetten nem ismeri fel nagy nemzeti misszióját. A magyar sorstragédiákat megelőző kor nyomott atmoszférája üli meg a magyar életet, amely a gyors nemzetépítő munka vállalása helyett a közjogi viták utvesztőjébe tévedett.

Ebben a külsőleg ragyogó, de belsejében beteg korban tüncményes csillogással ragyog fel egy emberi életpálya, Prohászka alakja, aki újat, a közjogi viták dörgedelmes szólamihoz hangolt füleknél szokatlan igéket hirdet.

Mit tanított Prohászka? Hirdette egy anyagi kornak a természetfölötti értékek elsőbbségét és megnyitotta a lelki világ tágabb perspektíváit. Új, friss hang volt a Prohászkaé. Esztergomi spirituális korában, amikor egy új papi generációt indított útnak, már látszott, hogy ez a rendkívüli egyéniség valóban éli az evangéliumot. Soha senki tisztább logikával nem értelt a hit mellett, mint ő és mégis ő hirdette meg az életnek, a megélésnek az elsőbbségét a megismeréssel szemben. Amikor megkezdte budapesti konferenciáit s az egyetemi templom szószékén százak és ezrek felé fordult tekintete előtt új hangon, új színekben csillogtatta meg egy más, egy magasabb világ értékeit, mindenkinek éreznie kellett, hogy ott, azon a csodálatos barokk szószéken, gyertyák és csillárok fényében nem az egyházi méltóság magasságaiba zárkózott főpap ismétli a diadalmas világnézet száraz igazságait, hanem miként az oltáron a gyertyák, ott fenn is egy apostol ég és izzik, a vajdó ma, a szenvedő jelen küzdelmeiről beszélve. A szkepticizmus örvényében sodródó lelkekhez szólt. Újat mutatott, de nem hirdette, hogy ez az út a kényelem és nyugalom köveivel van kirakva, hanem mint maga is a vihart és veszélyt kereste, a hozzá menekülőket is erre az étellel teli, de viharos útra irányította. Nagy szellem-történeti missziója volt, hogy a megmerevedü-

indult vallási igazságokat hozzáhangolja a modern ember lelkéhez. Mint maga mondotta: „Én beszélni kívánok a modern emberrel.“ Szinte emberfeletti feladat volt ez, amelyben nagy zsenik, egy Laménais, egy Rosmini és egy Schell is elvérzett. Prohászka európai nagyságának egyik legbiztosabb jele, hogy azon az úton, amelyet zsenik sorstragédiája jelez, bátoran végigment és diadalmasan vezette végig rajta a magyar katolikus társadalmat. A XIX. és XX. század értelmiségének vallási krízise ezért oldódott meg egész Európában a magyar katolicizmus számára a legkisebb veszteséggel és a legharmónikusabban. Prohászka szólni akart a modern emberhez és a modern ember megértette szavát.

Az egész magyar vallási újraéledés, amelynek gyümölcse napjainkban érik, Prohászka szelleméből táplálkozik. „Nem abban van jelentősége — írja róla a református Ravasz László, — hogy új gondolatokat adott a világnak, az ember és a lét ismeretlenségét fedezte volna fel, hanem régi, sőt örök gondolatokat újra átértékelte és új kifejezésekben állított elének. Nem azon sarkallik jelentősége, hogy mit mond, hanem azon, hogyan mondja. Ebben van eredetisége újsága, egyéniségének páratlan volta, ez pedig a költő eredetisége és páratlansága.“

Akinek megadatott, hogy személyesen találkozhasson vele, annak első benyomása volt, hogy egy egész rendkívüli emberrel van dolga, aki azok közül a kevesek közül való, akikben majdnem zavartalan harmóniában, rendkívül magas fokban egyesült sok emberi érték. Ebben a gazdag egyéniségben, amelynek legjellemzőbb, szinte alaptónusa mégis csak a *hamisítatlan evangéliumi szellemből táplálkozó hitvallói zsenialitás volt*, a legkülönfélébb igényű és hangulatu emberek is megtalálták azt a kiválóságot, amire legkönnyebben reagálhattak. Így értjük meg, hogy hatalmas és egyetemes egyénisége azok számára is, akikkel nem élt egy hitközségben, ellenállhatatlan erőt és biztatást jelentett, különösen a mai vajdó kor mélyebb értelmének megsejtetésében és az irányvesztett intelligencia életalakításában. Kiváló protestáns hittudósok állapítják meg, hogy Prohászka szelleme a magyar protestantizmus belső megújulását és vallási reneszánszát is elősegítette. A magyarság számára így munkálta Pannonhalma és Debrecen évszázados szakadásának áthidalását.

Az intelligenciának az örök élet forrásaihoz való visszavezetése, a hit mélységeinek megértése, egy új, lelkiességgel telített intelligencia kitermelése volt az az alap, amelyre Prohászka nagy nemzetmentő programját to-

Kabát-, öltöny- és
koszium

szövetek

tavaszi újdonságai dúsz választékban megjötték.

**Rendkívüli olcsó
szigoruan
szabott árak**

Székely
posztóáruház.

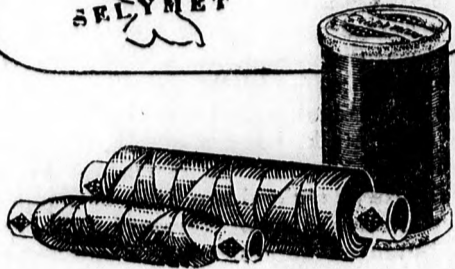
Piața Unirii, Sas-palota.

Aki okos **SELYEMMEL** varr,
mert a **SELYEM** rugalmas
nem szakad és színtartó.

Kérjon mindig

Gütermann varró.

SELYMET

FIGYELJEN A GYÁRI VÉDJEJEGYRE: A SAKK-
TÁBLÁRA. LANGYOS VIZBEN NEUTRALIS
SZAPPANNAL, MOSHATÓ.

vább építette. Az osztályokra és osztályjelleg nélküli klikkekre atomizált magyar társadalomban, amely a liberális szólások közben megfélekedezett a szociális igazságosságról, amelyhez azok a nagy igazságok, amelyeket XIII. Leó 1891-ben meghirdetett, még foszlányaiban is alig jutott el, ő emeli fel elsőnek szavát, hogy az evangélium, a krisztusi szeretet és igazságosság nevében keresse a kibontakozás útját. „Az Egyház vesse bele magát az eszméknek ama Golfáramába, — írja, — amely az elnyomott osztályok jegestengere felé tör egyre folyton s azok javára érvényesítse összes befolyását. A hivatásának magaslatán álló pap, az erkölcsileg, szellemileg, gazdaságilag gyenge osztályok pártján áll. A magyar nép minden téren való hátramaradottsága egy sokszoros vészkiáltás, mely az uralkodó osztályoknak, elsősorban az egyháznak mulasztásait kiáltja világgá.“ Ez a „vészkiáltás“, amely az igazságot nem kendőzte és az akkor sokszor elanyagiasodott egyháziak hibáinak őszinte feltárásától sem riadt vissza, a liberális eszmekörben élők között természetesen ellenhatást váltott ki. Azonban ez a bátor hang már az új idők szele volt s ott, ahol kellett, kiváltotta a visszhangot. A támadások tüzeiben sem csüggedt s „hangja, mint a harangzúgás jogot és megértést kér a mostoha milliók mostoha sorsa iránt.“ Milyen meglátása a problémák lényegének, még a nagy népi megújulások meghirdetése, a népiség eszméjének reneszánsza előtt, mikor leírja a bátor szavakat: „A proletariátusnak joga van emberhez méltó életre s valljuk, hogy ezt nem lehet megteremteni a mai kapitalista rendszer gyökeres megváltoztatása nélkül. Ott, ahol milliókat kell jobb helyzetbe juttatni, ott azoknak, akik birtokolnak, kell áldozatot hozniok. Valljuk a magántulajdon szentségét, de nem minden magántulajdonét. A magántulajdon a kapitalizmusban oly mértékűt őr, hogy arányai elfojtják az életet. Erre nincs jog és nincs méltóság schol.“

Amilyen tisztán látta a szociális kibontakozás útját s amint az intelligencia népszerűtlen szerepét harsonázta, amit a maga számára egy egyszerű jelmondatban így szövegezett meg: „Én dolgozni jöttem, dolgozni akarok a magyar nép nagy napszámában“ — ugyanolyan tisztán mutatta meg a magyar fajiság lényegét is. „Mi a magyar nemzeti kultúrát akarjuk megvédeni — írta egy helyen, — amely éppen olyan kincse a katolikusoknak, mint amilyen kincse a protestáns hívőnek. Ennek a nemzeti kultúrának a kereszténység a lelke s ezt a lelket éppen úgy kell óvniunk, mint fajiságát, ha

történelmi magyar nemzet akarunk lenni s nem a Jászi—Jakabovics konyháján kotyvasztott csödület. A nemzeti érzések egyik legbatalmasabb energiája a keresztény erkölcs, mely az evangéliumból táplálkozik s ez a katolikusoknál éppen úgy, mint a protestánsoknál egy csatasorban áll a destruktív hatalmával szemben. A támadás minden templom ellen irányul, az ellen is, amelynek tornyán a kereszt és az ellen is, amelynek tornyán a csillag ragyog. Fejtse ki minden irányzat, minden fegyvertárs, katolikus és protestáns a maga erejét s vigye bele a harcba a destruktív kozmopolita irányzatok ellen legjobb és legacélosabb energiáit. És hogy ezek a veszedelmek mik voltak, megmondja másutt: „Engem antiszemitizmussal vádolnak. Hát miben áll az én antiszemitizmusom? Ez nem gyűlölködés, hanem a nemzet emelése, szellemének ébresztése. Mert nincs más törekvésünk és nem is lehet más, mint kereszténységgel és nemzeti érzéssel telíteni az ifjúságot s a fáradtlelkű intelligenciát. Nem akarom a zsidókat a gettóba zárni, de viszont azt se akarhatjuk, hogy a gettók szelleme kiömljék lelki életünk virányaira. A mi egész nemzeti problémánk ebben áll s ez pedig nem antiszemitizmus, hanem egyszerű faji önvédelem. Miután a kereszténység lépten-nyomon érzi, hogy leszorulóban van támadások által, az egész néplélek megrontása által, miután mi egy olyan folyamatban vagyunk, amelyet határozottan dekrisztianizációnak kell nevezniünk, az ellene való védekezést nem lehet se gyűlölködésnek, se faji üldözésnek minősíteni.”

Néhány kiragadott idézet ez csupán, de a bennük rejlő meglátások is igazolják, hogy Prohászka betű szerint megelőzte korát. Benne nemcsak jelentkeztek és vajudak, hanem programszerű tisztaságig érték meg azok a problémák, amelyek miatt nekünk csak most kezd fájni a fejünk. Nem kész gyakorlati programot adott, hanem hirdette és a lelkekbe öntötte azt a szellemet, amely tud felső, természetfölötti indításra és belső elhivatottság alapján tenni és áldozni, amely tud beilleszkedni a közös munkába, amely tud osztályfelelősséggel kapcsolódni mindazokhoz, akiknek feladatuk szociális, politikai újjászervezésünk és amely tudja önzetlenséggel és fenntartás nélkül egész életét és munkáját beleilleszteni ebbe a nemzetmentő és alkotó munkába.

Mindazt, amit a fiatal nemzedék hirdet az intelligencia nemzetvezető elhivatottságáról, ami a szlovenszkoói és ardeali fiatalok egy értékes részében a kisebbségi sors legtöbb bizalmat keltő jele — mindazt Prohászka Ottokár évtizedek előtt már meghirdette. És ez a zseniális meglátó, a krisztusi gondolat és a magyar sors apostoli munkása, Fehérvár püspöke tíz éve halott. Tíz évvel ezelőtt ott hanyatlott le a barokk szószéken, ahonnan oly messzire látott s ahonnan annyiszor mutatta meg egy tisztultabb, jobb magyar élet útjait. A nagy szónok, a csodálatos ember, az ezrek által áldott lelkipásztor halott, de lánglelke itt jár közöttünk és szellemi hagyatéka — minden magyar kincse — most is irányít és vezet egy tisztultabb, jobb és krisztusibb magyar élet felé.

Elvezetesebb olvasmány el sem képzelhető, mint

Erdősi Károly:

MUMIÁK ÉS MINARÉTEK

című útleírása.

Egyiptom csodás világa a maga minden varázsával megjelenik e könyvben, amelynek szép illusztrációi csak emelik a könyv értékét és vonzó erejét.

Ara gyönyörű vászonkötésben 200 Lej és portó.

Megrendelhető:

a Magyar Lapok könyvosztályánál.

Rukavina 49-es császári várparancsnok tetemét keresik a timisoarai székesegyház kriptájában

Sarajevóból érdeklődik a tábornagy unokaöccse. — Akit Haynau megölt. — „Foglalkozása nincsen.” — Sírlelirt a székesegyházban — jeltelen a sírhely a kriptában

Timisoara. Saját tud. Az utóbbi időben gyakoriak a családkutatások. Sokan kutatják leszármazásukat, őseiket. A timisoarai plébániákhoz is egyre-másra megkeresések érkeznek, amelyekre mindig megváltás, akár előkerültek a kívánt adatok, akár nem és a városi levéltárban is számos család őseit kutatták már fel. Az érdeklődők levelei közül bizonyára a legtöbb érdeklődésre Vidovgrádi Rukavina Nikola sarajevói pénzügyi főtanácsos megkeresése tarthat számot:

bárá Rukavina 49-es timisoarai császári várparancsnok sírjáról kíván pontos adatokat.

A sarajevói pénzügyi főtanácsos megírja, hogy nagybátyja 1849-ben Timisoara várparancsnoka volt s itt is hunyt el rövid betegség után. Értesítést kér arról, vajjon merre van a sírja és van-e azon sírlelirt? Miután aktív katona volt, — írja a főtanácsos — feltételezhető, hogy a katonai temetőben keresendő a sír, ha ugyan van ilyen temető a városban.

A levél már azért is érdekes, mert meg lehet tudni belőle, hogy Rukavina tábornok rokonsága ma is él.

A tábornok ugyanis Timisoara és a Banat történetében nagy szerepet játszott: éppen 1848-ban és 1849-ben, amikor várparancsnok, majd banati parancsnok volt és magatartásával a vár és az egész országrész sorsára kihatással volt.

Eleinte ugyan ingatagnak mutatkozott és színelve alávetette magát az 1848-as magyar kormány intézkedéseinek.

majd hirtelen fordulattal határozottan a császár oldalára pártolt és végül százhat napig tartó ostromot állt a honvédek ellenében.

A timisoarai várat így mindvégig megővta a császáriaknak, míg Haynau a várat felmentette. A hetvenkétéves ösz katona mindazonáltal belehalt az ostrom és várvédelem izgalmaiba:

Éppen egy hónapra az ostrom befejezte után „ideghűdésben” halt meg.

Az akkori császári világban nagy pompával temették el: a székesegyház kriptájában helyezték el a koporsóját.

Rukavina báró ősei a keresztényüldözések elől a tizenhetedik században telepedtek át Horvátországba. Rukavina maga a liccai határvérszék területéről származott el és háborus időkben gyors karriert futott be. Horvátország, Dalmácia és Szlavonia alkormányzója lett, az akkori timisoarai 61-es háziezred tulajdonosa, majd várparancsnok. S éppen a legmozgalmasabb időkben banati parancsnok volt. Aki akkori rendeleteit olvassa, bámulattal látja, mennyi erély, mennyi határozottság lakozott az ősz emberben — mindazonáltal az események ismerője tudja, hogy egy gróf Leiningen Keresztély nevű ezredes, aki nagyobb csapatokkal Galiciából érkezett volt meg „sarkantyuzta rögtön erélyes intézkedésekre az öreg vezéreket” s ez adott határozott irányt állásfoglalásuknak. (Vukovics Sebő királyi biztos emlékiratai). S ez az állásfoglalás mégis csak Rukavina nevéhez fűződik — a kazamaták nyirkos oduiban adta ki rendelkezését s onnan üzentette az ostromlónak:

— Az utolsó golyóig!...

Mikor aztán Haynau felmentette a várat,

a fővezér, aki vagy másfél évvel előbb még maga is Timisoaran szolgált Rukavina oldalán — a városház előtti „díszterem” az egész helyőrség színe előtt átölelte a várparancsnokot s a Mária Terézia-rend, valamint az orosz Szent György-rend jelvényeit nyújtotta át neki. Rukavina csakhamar tábornaggyá nevezték ki, de már 1849 szeptember 9-én meghalt.

Az elhunyt püspökök, kanonokok és régi várparancsnokok körében helyezték el holttestét a székesegyházi kriptában;

a székesegyházban pedig még ma is megtalálható sírtáblája, amelyen minden viselt méltósága fel van sorolva.

Unokaöccsének, aki most érdeklődött a sírja iránt, meg is írták, hol van eltemetve az egykori várparancsnok és elküldték a sírlelirt szövegét is. Erre Rukavina pénzügyi főtanácsos, mint értesülünk, a püspöki irodának írt levelet és megköszönte a kapott felvilágosításokat. Egyben közli azt is, hogy

a tábornagy esetleges exhumálására megtette a szükséges lépéseket és tervének elintézését most várja Zágrábról.

A szándék, hogy az egykori 49-es császári tábornok tetemét a rokonság exhumálni és elszállíttatni kívánja, természetesen még nagyobb érdekességet ad a dolognak.

A timisoarai püspöki székesegyház kriptájába 1741 óta temetnek. A katonai méltóságok reprezentánsainak a kriptá egy külön folyosóját tartották fenn. Amikor a legutóbb Magyar Pál prelátkanonokot temették, sokan lenn-jártak abban a kriptában s akkor megállapíthatták, hogy

éppen a tábornokok koporsóinak fülkék között már csak kevésen található felirat. Így van ez báró Rukavina várparancsnok sírjával is és noha a templomban díszes sírlelirt található, lenn a kriptában a sír maga nincsen külön megjelölve.

Hogy valóban sor kerül-e a kihantolásra, vagy sem, persze még nem lehet tudni. Adott esetben azonban bizonyára módját ejtik, hogy a sír pontos helyét megállapítsák. Eddig két halotti anyakönyvvezetés ismeretes: a plébánié és a katonai „Sterberegister”-é. Ezekben azonban csak általában a „székesegyházi kriptá” van felemlítve. Érdekes, hogy a katonai halotti anyakönyv egyik rovata igen furcsán hat. A rovat a „Profession”-t — „Foglalkozás!” — kívánja feltüntetni. És Rukavina tábornagnál, várparancsnoknál ezt írták be ebbe a rovatba:

— Ohne...

Tehát: foglalkozása nincsen.

Igaz, ebben az esetben úgy látszik, úgy értelmezték a kérdést, vajjon mestersége van-e? Az ügy további fejleményei elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

Schiff Béla.

Kertrendezést, alakítást vállal, terveket készít
Székely Lajos műkertész
Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 26.
(Pénzügyigazgatósággal szemben.)

A HID LEGENDÁJA

Irtá: CASTANO-KÖSZEGHY MARIANNE

Ismeritek Párizsban az Ile de Saint Louist? A szabálytalan alaku kis szigetet, mely a maga sajátosságos elkülönültségében bizarr és magános folytatását képezi jóval tekintélyesebb testvéreinek, a Cité-nek. Mialatt azonban a Cité élete még csupa elevenség, lüktető forgalom, járókelők szakadatlan hullámszára az igazságügyi paloták, a Sainte Chapelle, a Hotel Dieu és a Notre Dame monumentális műemlékei előtt, addig az a másik, a szerény kis testvér elzárkózva él a maga saját eszendő világában. Keskeny hid választja el a Szent Lajosról elnevezett szigetet a Cité mozgalmától és aki áthalad rajta, egyszerre egészen más, régi környezetben találja magát. Néptelen, magános és szomorú hely ez — és mégis van varázsa. Valami különös, egészen egyéni, megmagyarázhatatlan varázsa, melyet csak azok érezhetnek át igazán, akik már sokszor jártak erre. Akik szeretik Párizst.

A Morgue nincs messze innen.

Az Ile de Saint Louis elhagyott rakpartjának tulsó oldalán egy másik, hatalmas hid vezet a Szajna balpartjára. A Pont de Tournon ez. Széles, régimódi hid, melyen a legszédületesebb autóforgalom mellett is kényelmesen döcöghetnek a vásárcsarnokok felé igyekező szekerek. A Quartier Latin diákjai legfőbb szórakozásuk a jobboldalra; egyéb fontossága a hidnak igazán nincs. Elő látásra tehát olyan ez a Pont de Tournon, mint a legtöbb hid Párizsban. Legfeljebb még az, hogy innen nagyon szépen lehet látni a szemben trónoló Notre Dame négyszögletes tornyait és holdfényben a Cité háromszöge valóban bűvös képet nyújt.

Azonban, aki nem sokat törődik e csábító szomszédsággal és lassan megy a hidon előre, hirtelen meghökkenve áll meg. A hid közepén, grandiozusan és fonségesen, óriási, a felhőkbe törő talpazaton, hátat fordítva Párizsnak, az életnek és mindennek, ami még földi és hívogató-arccal a Szajnára, a város tulsó, szegényebb oldalára nézve, — ott áll Jézus, a Megváltó. Szobra ott emelkedik a Pont du Tournon középső pillérére emelt külön talpazaton, hihetetlennek tetsző magasságban, égbetörően és lenyűgözően.

A szobor modern. Nem régen helyezték oda.

Ugy mondják, Párizsban ezen a hidon kószál éjjelente a legtöbb öngyilkosjelölt.

Most is éjszaka van. Holdfény és olcsó romantika. A Szajna tényleg nem mutat rosszul a késői órában. Legalább is így állapítja meg az a fáradt asszony, kinek karesu figurája most bukkan fel éppen a Pont de Tournon közepén, egy pillér mögött.

Ott áll a hid korlátjánál és nézi a vizet.

Nagyon késő van csakugyan. A Notre Dame toronyórája már régen elütötte a kettőt.

A hold ezüstösen táncol a Szajna felületén. Mennyi titok, mennyi gyötrelme, mennyi hiábavaló vergődés talált megoldásra ez ártatlan simaságu, alattomosan csillogó víz alatt! Viharzó problémák, mérhetetlen emberi szenvedések egyszerre szüntek meg a Szajna fenekén. Azok, akiket őlt a büntudat, azok, akik viszont nem voltak bűnösök, csak a nyomor sodorta őket a kétségbeesés legsötétebb kavarnáiba; azok, akik mindent megismertek ezen a földön és akiknek immár mindenből elég volt, — azoknak jó a Szajna is.

Ilyen gondolatok kergetik egymást az elfáradt asszony lelkében.

Ki ez a nő? Nem fontos. Egy a rengeteg, a millió elátkozott nincstelen közül, egy azok közül, akiknek szenvedés a ma és borzalom a holnap. Asszony, boldogtalan pária, amilyen annyi vergődik ezen a világon, vergődik Párizsban és vergődik ezen a végzetes hidon.

Nagyon fáradt szegény és nagyon kimerült. Nézi a vizet, sokáig, merően. Egyedül van. Negyedórával előbb még itt sétált egy rendőr. Most már az is messze jár.

Az asszony olyan fáradt. Nem is éber már, a feje egy kóosz. Agyában zürzavaros képek vad vihara kergetőzik, — az az állapot ez, amikor már megszűnik minden határvonal az álom és ébrenlét között. Egy utolsó, egy rettenetes erőfeszítés kell csak és mindennek vége lesz. Megragadja a korlátot. Nagynehezen feltornázza magát, — azonban egy másodpercere meginog. Nem valami ügyes tornász, — az ugrás nem sikerül. A mi szegény asszonykánk elfáradt teste mégsem zuhan a Szajnába; a ravasz víztükör mélyéből felvigyorgó démonok hiába nyujtogatják feléje ördögi karjaikat. Az öngyilkosjelölt tompán esik vissza a gyalogjáróra. Ott marad lent, mint rosszul összekötött, hitvány kis csomag, a hid piszkos kövezetén.

Félálomban hever és nem mozdul. A dermedt fáradtság körülfonja, átöleli nyomorult testét; átöleli, melengeti annyi szeretettel, annyi gyöngédséggel, amilyenben ennek a silány kis életnek sohasem volt része. Alomba merül, ott, az út szeméjében és álmában csodálatos fényesség, biztató láthatár irgalmas derűje sugárzik felé.

Egyszerre mit lát! Látja a hidat, látja a helyet, ahonnan az imént akarta magát levetni a Szajnába. És látja, valóságosan, határozottan, csalhatatlanul látja a szobrot, Jézus szobrát és ez a szobor most megmozdult! A Megváltó leszáll onnan, a magasságból, — igen, leszáll és könnyű, óh, olyan könnyű léptekkel, hogy lába se éri a földet! — megindul feléje. Ófeléje indul, lebeg, végül hozzá lép és megáll előtte. Lehajol és megsimogatja a homlokát.

Óh, ez a simogatás! Jóságos és isteni érintés, csupa megbocsátás és szeretet. Szeretet az elesettek iránt, szeretet a bűnösök, a nyomorultak, az utolsók iránt, akiknek számára e föld nagyjainak bölcseségéből immár nem létezik kegyelem. Szeretet, az a mindennekföltre való, felmagasztosult szeretet, mely nem ismer különbséget ember és ember között. A Megváltó simogatása ez és e fonséges érintés lenyűgöző kiáramlása közt, az idegen asszony füle mintha tompán, határtalan távolságokból hallaná az isteni hangot:

— Menj vissza! Még élhetsz, még lehetnek emberek, — boldogtalanok, mint te, elhagyottak, mint te, akiknek szükségük lesz rád. Még várhatnak rád is olyan feladatok, melyek betöltése boldogga tehet. Ne dobd el könnyelműen az életet, a legnagyobb, csodás ajándékot, melyet az Isten adott. Ne tedd azt, mert hiszen ezzel mérhetetlenül megszorítasz engem, Jézust. Mert tudd meg, én most megmondom neked, — valahányszor eldobta egy ember magától az életet ezen a szörnyű hidon, — ugyanannyi könny fagyott odafönn az én kőorcámra...

A Megváltó hangja mintha remegne. És az asszony, szegény kis öngyilkosjelölt, e pillanatban mintha valami különös, ismeretlen kis nedvességet érezne összecsapzott fürtjei fölött. A Megváltó könnyeseppje ott rezeg a homlokán.

Uj butorüzlet!

Coşbuc utca Palace Hotel bejáratánál.

ARTA (tulajdonosok: Schwartz Ernő és Mansberger Gusztáv)

Butorai szenzációs szépek, kiváló minőségűek és nagyon olcsók.

Óriási választék a legolcsóbbtól a legrágább butorig.

A legmegbízhatóbb BOSCH alkatrész minden jármű részére. Minden szaküzletben kapható.

LEONIDA bucaresti és vidéki fiókja.

Azután megint nem tud semmiről. A mindent elborító fáradtság álomhoz álmába békíti kimerült tagjait. Alszik sokáig, mélyen, mint rosszul összekötött, hitvány kis csomag a hid piszkos kövezetén.

A nap lángoló sugárzással ébredt Párizs fölött. Izzó vörös sávokban emelkedett a Szajna, a régi szürke házak, a patinás templomtornyok fölé. Elborította fényességével az ébredező várost, az egész nagy, tülekedő Párizst. Jó és rossz emberek hajlékait.

Hajnalodott. A hidon is lassankint világos lett minden. Józsanul és nappalisan aradt a fény és megvilágított egy földön heverő alakot, nem messze Krisztus szobrától.

Az alak lassan-lassan megmozdult. Asszonyi test körvonala bontakoztak ki az olcsó rongyokból, ahogy nehezen, fáradtan feltápaszkodott. Kicsit csodálkozva, még félig kábultan nézett maga körül. Egyszerre újra emlékezett.

Vele szemben, fonséges némaságban és mozdulatlanul, ott állt a Megváltó szobra.

Az asszony a homlokához kapott. Az isteni könnyesepp ott volt most is, érintetlenül: csodálatos, nemes gyöngyszemmé fagyva a homlokán.

Hirtelen felugrott. Egy utolsó, kimondhatatlan hálatól túlradó pillantást vetve a néma szobor felé, — megindult Szent Lajos szigetének irányában. Sietett, rohant előre. Felemelt fejével, a napba nézve ment újra Párizs, a város, az élet felé.

A hid végében egy rendőr alakja tűnt föl. Az asszony gyorsan sietett el mellette. A rendőr utána nézett. Kicsit furesán elmosolyodott. Megcsóválta a fejét. Azután megint bandukolt tovább, szokott ellenőrző körútrára.

A női zászlóalj hőse

**Az utolsó parancs. „Üdvözlöm születése napján.”
A roham. Hőslelkű asszonyok két tűzvonallal között.
Eszeveszett verseny a halállal. A közelharc drámai pillanatai**

A. A. Noskoff tábornok emlékirataiból.

Fordította: Fodor Viola

rajnalodott.
Háromszáz orosz asszony és leány készülődött a harcra, a világ legjobb katonái ellen. Mindegyik tudta, hogy az ütközettől már csak néhány perc választ el.
Miután az egyesült orosz tüzérség az ellenséges állásokra golyózáport zúdított, a hadvezetés még tíz percet tűzött ki, mely idő alatt a német állások utolsó védőit is meg kellett semmisíteni, vagy fedezékeikbe viaszorítani. Abban is bíztak, hogy ezzel az újabb pergőtűzzel a még épségben maradt német gépfegyverfészeket is végleg elintézik s ezzel az első roham számára szabad utat nyitnak.
Már az utolsó parancs is elhangzott.
Eszerint: meg kell lépni az ellenséget s állá-

Kezdődik a dráma...

Hajnali 4 óra.
A középső szárny szakaszvezetőjének fedezékében megszólalt a tábori telefon csengője. A telefonos azonnal felismerte Botskareva hangját, aki öt nevén szólította.
— Parancsára, főnök!
— A szakaszvezetőt a készülékhez!
Ez rögtön ott termett, s fölvetette a hallgatót.
— Jó reggelt, szakaszvezető! — hangzott Botskareva hangja. — Üdvözlöm születése napján!
A szakaszvezető gyorsan visszaakasztotta a kagylót, s rohant a futárállomásra, mely néhány lépéssnyire volt innen, egy gránátöltésrben.
A Botskareva fedezékében megtartott legutóbbi megbeszélésen ugyanis abban állapodtak meg, hogy ez a közzöntés jelzi majd a nagy támadási terv végrehajtásának végleges időpontját.
Tehát: egy negyedóra múlva indulás.
Egy futárszolgálatot teljesítő nő elhagyta a gránátöltésért s az első lövészárkok felé sietett.
— Figyelem! Minden készen! — futott a jelentés szájról-szájra.
Utolsó, feszült pillanatok. Még néhány perc — s elkezdődik a dráma...

„Előre, isten nevében!”

„A hazáért! A nők becsületéért!”
Mint váratlan villamosütésre, egyszerre fölugráltak az amazonok. Egyetlen egy sem maradt közülük vissza. Pillanatok alatt valamennyien kint voltak a védőárkokból.

Roham!

Futottak, ahogyan csak bírtak s ahogyan napi tizenhatórás kiképzésük alatt megtanulták. Valamennyien forró hazaszeretettüktől vezetve, önként jöttek a harcmezőre, — s most, ma, bizonyosságot kell tenniük arról a hazaszeretetről, ha kell, vérükkel, halálukkal is!
A lelkesedés pehelykönnyűvé tette a súlyos fegyvereket.
A fiatalabbak futottak, ahogyan csak lábizmaik s tüdejük engedte. Alig néhány ugrással utól érték a korosabb Botskarevát s az élre kerültek, a diadalmasan lobogó nemzeti zászló elé.
Most az volt az első feladat, hogy a drótsövények között húzódo, keskeny pokoltornácóból minél hamarabb kijussanak. Csodálatosképpen a német tüzérség a támadó női légió előtt nem indított zárótűzet, míg a szibériaiak előtt igen, — de ott is meglehetősen gyengén. Nyilvánvaló te-

Hitoktatók figyelmébe!

Előkészítés

az első szentáldozásra.

Harminckétoldalas füzet, kitűnő segítőeszköz a gyermekek előkészítésére. Ara 4 L.

Ájtatosság

a gyermekek első szentáldozása alkalmával

A gyermekek részére írott füzet. Ara 250 L. Kapható és megrendelhető mindkettő az »Magyar Lapok« könyvostályában.

sait el kell érni, még mielőtt a németeknek sikerülne zárótűzet indítaniok.

Az éjszaka leple alatt átjárót vágtak a front előtt a saját drótkadályaikon. Macskátygességgel kusztak ki a női önkéntesek a drótsövény alatt s zajtalanul és észrevétlenül hozzáálltak a rájuk bízott feladat elvégzéséhez.

Most tehát már ennyire voltak!

Fegyverrel kezükben, kézigránáttal övükben, farkasszemet néztek a velük szemben emelkedő magaslattal, melyről a következő pillanatban már a pokol nyílik meg előttük. Jól ismerték már az acélóriások tombolását; jól ismerték a levegőget áthasító, nehéz lövegek eszeveszett üvöltését, — de ennyire közelről, ennyire szemtől-szembe még schasesem élték át az ecélesőnek ezt az őrzőngő, tobzódo orkánját.

hát: ezen a frontszakaszon a német tüzérség számbelileg lényegesen alulmaradt az oroszal szemben.

Hajnali 4 óra 30.

Az amazonok első sorai már elérték a német drótkadályt. Botskareva kissé hátrább maradt,

Idegtepő percek a német drótkadályok előtt

A német állásokra zúdított gyilkos orosz pergőtűz ellenére, itt-ott még mindig kattogott egy-egy merész német gépfegyver s szórta pusztító lövegeit a kietlen „Senki országára.”

A helyzet végzetesnek látszott a nők számára.

Lécahadályok tartóztatták fel a balszárnyat s ehhez járult még egy ezéles, keresztben húzódo, vízzel telt árok, amelyen át kellett gázolni. Ez olyan feladat volt, mely könnyen az egész légió megsemmisülésére vezethetett. Ha most a német tüzérség zárótűzet indít, — amire minden másodpercben számítani lehet, — akkor a háromszáz asszonyból és leányból egyetlen egy sem marad életben!

Az első amazonok most eljutottak az ellenséges drótkadályig. S Botskareva borzadva látta, hogy katonái le s fel szaladgálnak a német drótsövény szövvényes hálózata előtt s hiába próbálkoznak az akadályt legyőzni.

— neki szemmel kellett tartania támadó bajtársait s az előnyomuló mozdulatot vezetnie, irányítani kellett, már amennyire ez ezekben a pillanatokban egyáltalában lehetséges volt.

Egyetlen lelkesedéshullám volt ez a háromszáz, hőslelkű asszony és leány. Példátlan fanatizmus fűtötte s vitte őket előre, feltartóztatlanul. Szinte világitott arcukról az a belső érzés, hogy most az egész világ — és saját kaján, csúfolódó férfikollégáik szeme is rajtuk függ.

Roham!

Most itt a halálpróba...

Az első önkéntesek már elhullottak. Az első tényleges amazonzászlóalj átlépett, véres holttesttel borították a világháború könyörtelen, örökké éhes csatamezejét.

Valóban: világtörténelmi óra volt ez!

Mentek előre feltartóztatlanul. Előre, a pusztulás, a halál torkába. Aki elhull, — elhull.

Itt, ezen a csatamezőn indultak először rohamra — nők, fegyverrel kezükben, kézigránáttal övükben; orosz nők, a hazáért, mely belülről már összeomlott, s melynek elháríthatatlan szét-hullását — röviddel rohamra indulásuk előtt — ők maguk is, saját szemükkel, fülükkel tapasztalhatták.

Ez a céltalan áldozat, a legemesebb vérnek ez a hasztalan kiöntése, — előttük a világ legnagyobb katonái, mögöttük, saját férfibajtársaik soraiban, a pokol és gyalázat! — ez az öngyilkosságzámba menő roham a német állások ellen: örök rejtély marad a hűvös, tárgyilagos katonai kritika előtt. Magam vagyok az egyetlen vezérkari tiszt, aki még számot adhat az 1917. július 21-i krewói áttörésről s erkölcsi és lelki ismereti köteletségemnek tartom, hogy ezeknek az asszonyoknak csodálatos hősiességét kiragadjam a feledés homályából s ezzel az írással, mely tisztelettel és elismeréssel, emléket állít nekik!

Értékes, döntő másodpercek mentek így veszendőbe.

Az egykori szibériai vadász tapasztalt katona szeme nyomban felismerte a helyzetet: a német drótkadályt az oroszok pergőtűze nem semmisítette meg. A tüzérségi megfigyelő tehát hamis jelentést adott tegnap erre nézve!...

Vagy pedig — ami még szintén lehetséges, — a németek az éj folyamán, a gyilkos pergőtűz ellenére, újra összefoltozták a megrongált drótsövényt.

Az amazonok még mindig ide-oda tévelyegtek a német acéldróthálózat előtt.

Idegfeszítő percek.

Csak az volt a szerencse, hogy a német állások vad, tüzérségi lövetése még mindig tartott. Ugyanis, már eredetileg így beszélték meg, hogy a tüzérségi tűzet a női roham ideje alatt is tovább folytatják, hogy a támadó amazonok a súfí gránát-függöny védelme alatt sértetlenül benyomulhassanak az ellenséges állásokba.

Zárótűz!

Időközben a balszárny is átgázolt a vízes árkon s partot ért. A női légió most hosszú lánokban, szorosan a német drótsövény előtt állott. Kétségbeesett erőfeszítést tettek, hogy átjárót vágjanak a durva, acéldróthálóból szőtt, bonyolult hálózatot. Örjítő idegfeszültség végtelennek tetsző másodpercei voltak ezek!

S ekkor elérkezett az annyira retteget pillanatok: egy sereg nehéz gránát csapott le egyszerre az asszonyok háta mögött.

A németek zárótűze!

A női légió most két tűzvonallal között állt. Szorosan előttük süvített saját lövegeik. Kövek, földtörmelékek, gerendák s a szétrombolt német fedezékek roncsai recsegeve, ropogva, zúgva és sísteregeve, gyakran közvetlen előttük hullottak le. Száz lépéssnyire mögöttük pedig a német gránátok tépték, szaggatták a talajt. Hatalmas földtörmégek repültek a magasba. Sár- és mocsokszökőkútak képződtek s borították másodpercekig a vidéket. Tölcsér tölésér után keletkezett a „Senki ország” véráztatta földjében...

Ha a német tüzérség a maga zárótűzet csak egy hajszálnnyival előbbre helyezi, a gránátok közvetlenül az asszonyok között robbannak fel s minden élet megsemmisítenek.

Botskareva tisztán látta a helyzetet. Ebben a pokoli lármában azonban hiábavaló lenne minden kimondott parancs. Egyetlen megoldás van: a saját példamutatása!

Szerencsére sikerült keresztül törnie magát a drótkadályon. Rohant előre. Vad harci dühbe vetették utána magukat katonái: átugráltak, vagy puskaaggal szétverték a drótsövényt, s földbataposták a szétszaggatott drótrongyokat...

Roham!

Már csak ez az egy gondolat élt bennük. S folyt az asszonyok eszeveszett versenye — a halállal.

A drótsövény már mögöttük volt. Megtépvé és összekarcolva, ronggyászgatott katonaköpenyben, csontigtható láb-, kar- és combcsökből vérezve, hörgő mellet guggoltak kis csoport-

okban a gránátöltésrben s a talaj védelme-nyújtó, kisebb-nagyobb lankái mögött, hogy a német gépfegyvertűzet elkerüljék. Az ellenséges állásoknak ez az egész szakasza szinte kihaltak tetszett. Csak itt-ott harcolt még néhány bátor német katona, hogy a légió támadását feltartóztassa. A többiek a fedezékekre húzódtak vissza. Az egész vonalon alig volt egy-egy folt, amelyet az orosz nehéz lövegek szét ne romboltak volna.

„Előre, gyermekeim!”

Ennek a fantasztikus pusztulásnak a képe új erőt öntött még azokba az amazonokba is, akik a drótkadály áttörése után csaknem végképp kimerültek.

Botskareva tudta, hogy itt most nincs egy másodpercnél veszteni való idő sem. Az orosz tüzérség a tűzelést éppen most távolabbra helyezte át. Ha a légió most nem támad, az ellenség időt nyer, hogy szétlőtt fedezékeiből előbúj-jék s fegyvert fogjon. Akkor pedig a légió olyan feladat elé kerül, amellyel aligha tudna megbirkózni.

Bár maga is komoly sebből vérzett, utolsó erejét összeszedve kiadta a jelszót:

— Előre, gyermekeim!

Balkarját a könyök felett szoros kötés fedte, — szükségkötés, hogy a vérzést visszatartsa. Balkarjában kardját fogva előre rohant, abba az irányba, ahol az első német árkokat sejtette.

— Hurrá! — kiáltották az utánakövetkezők s a harci kiáltás végighullámzott a csatason.

— Hurrá!... Hurrá!... — hangzott fel most az egész vonalon.

A veszteségeket leszámítva — kétszáz asszony és leány rohant most előre.

Csak néhány perc még s mélyen bent lesznek a rommá lőtt német állásokban, beugrálnak a lövészárkok-maradványokba és gránátöltésrbe, ahol — kezükben karabélyt és kézigránáttal szorongatva, — az utolsó német védők a közelharc pillanatára várnak.

(Folytatjuk.)

Földrengések fenyegetik Európát és Amerikát

New Yorkból jelentik: Vening Neinesz utrechti egyetemi tanár, aki oceanográfiai kutatásai során 160.000 kilométert utazott a tenger alatt búvármászadokon, Washingtonban tartott előadásában kifejtette, hogy az Atlanti-óceán fenekén kataklizmikus mozgalmak vannak folyamatban, amelyeknek visszahatásai földrengések alakjában fogják Európát és Amerikát megrázni. Az Atlanti-óceán fenekét plasztikus földalakulatok körvonalai kezdik megváltoztatni és földrengéseket okoznak a szárazföldön. Az Atlanti-óceán közepén hatalmas hegylánc keletkezik, amelynek gerincén vannak az Azori-szigetek. E gerinc és az európai és amerikai szárazföldek között óriási völgyek tátonganak, amelyek mind mélyebbek és mélyebbek lesznek, mialatt a hegylánc gerince egyre jobban kiemelkedik.

Olvassa el a Scherk arcvíz üvegen levő kis könyvecskét. Látni fogja, hogy csak az alaposan megtisztított bőr friss és szép, csak ez bír az egészséges szépség vonzóerejével. Scherk arcvíz tökéletesen megtisztítja a bőrt és az arcot ruganyossá, gyengéddé és rózsaszínűvé teszi. Üvegek á. Lel 62, 103, 164, 300, 475

Ez a könyv megad minden felvilágosítást

SCHERK PARIS - BRUXELLES - NEW YORK

Az özönvíz hömpölyög...

Cluj, április hó.

Mielőtt megkezdénénk az olvasóval a beszélgetést, szabadon kell bocsájtanunk egy megjegyzést, amely az esetleges félreértéseket már eleve megöli: Nem színházi kritikát akarunk írni Nagy István drámájáról, hiszen ezt már véghezvitték a különböző lapok színházi kritikusai; agyonhonzolták, kitépték a mondatokat hangzatos idézetekbe, kiszámították a szavak súlyát és értékét, — egyszóval Nagy Istvánt és drámáját oly alaposan felbecsülték, mint a vásárban a szép járást csikót. Tehát nem akarunk ismétlésekbe bocsátkozni, hanem néhány érdekes észrevételt szeretnénk lejegyezni, olyan észrevételt, amelyet csak a figyelő szem látott meg az „Özönvíz” sikert hömpölyögő árájában.

1.

Olyan szavakkal szeretnénk írni erről a tehetséges fiatal íróról, amelyek kellemesen hangzanak minden fülnek. Szándékosan választottuk a „minden” meghatározást, mert a „jobb” vagy „bal” oldali fül másképpen értelmezi ugyanazokat a mondatokat. Megindokoljuk miért szeretnénk, hogy a dicséret kedves legyen minden fülnek: Nagy István művészember, aki minden nyersége és csiszolatlan-sága mellett érték. Megérdemli az elismerést, mert valóban hivatott tehetség. Lelkiismeretlenség, sőt felelőtlenesség volna agyonhallgatni, vagy kellemetlen zengésű szavakkal a vészharangot kongatni: „Vigyázat törékeny! — Ha a jobb vagy bal kéz szétmorzsolja véresre sebzí az ujját.”

Azonban kellemes mondatokkal — sajnos — nem szabad pazarul bánni, mert különböző mellékkörülmények megzavarják az elismerés összhangját.

A „különböző mellékkörülmények” tág fogalmát talán két pontban lehetne összesűriteni.

Először: az író hangja még nem tisztá. Olyan ő, mint egy lehangelődött kútú hangedű. A hírok még nincsenek összehangolva, kétségtelen tehát, hogy a művész keze tévován tapogatódzik. Amikor minden hír hangja tisztán szól, csak akkor esendülhet fel a mély-ségesen szép és megrendítő dallam.

Másodszor: Bántó volt az ősbemutató kísérő kórusa. A színház idegekremenő lomhasággal készítette elő az előadást. Bizonyos gyanakvással és talán indokolt elővigyázattal elevenítette meg a dráma alakjait, amelyek újszerűeknek látszanak és oly komorak, hogy nem szívesen nézi a vigjáték és operett-höz szoktatott színházlátogató. Ezenkívül Nagy István drámájának a háttérben állandóan ott tündöklött Tamási Áron Jeromosának lesová-

nyodott, szomorú alakja és ez a kísértet-kép is riasztott... (Az olvasó előtt bizonyára ismeretes a Helikon harmincezer lejes drámapályázatának a története és tudjuk, hogy Nagy István „Özönvíz előtt” című drámája csak második helyezett.)

Az ősbemutató kísérő kórusa nagyon a bal oldalon énekelt — s ez nem mindenkinek kellemes. Sokaknak ünneprontó volt ez a dallam. Az emberek jórésze azzal az érzéssel ment el a színházba, hogy „most egy baloldali propaganda-darabot látunk.” Bocsánat, — de ez nagyon rossz reklám. Mert az u. n. „baloldali” érzéstöbbletet hordozó ember is éppen úgy sejtí, mint a „jobboldali”, hogy a propaganda-jelleg a művészet rovására megy. Kellemes volt, hogy bizonyos mértékben csalódtunk. Megállapíthatta akárki az előadás után, hogy a nem éppen fehér tehenet pirosra festették.

Miért?...

Pedig itt nem volt helye a világnézeti túllekedésnek. A színpadon egy nagyon keserű emberi hang szólalt meg. Túl minden világnézeten, — az elsodort ember hangja...

2.

El kell ismerni az íróról, — mintahogy minden bírálója elismeri, — hogy tehetséges ember. Undorodunk ettől a megjelöléstől, hogy „őstehetség”, pedig ennek a szónak az értelme fedi pontosan a lényegét. Öntudatosan önmagát képező művésztehetség, aki meglepően gyorsan emelkedett a szellemi arisztokrácia zárt körébe. Mint a farkast a vadon mélyén, őt is az őszlón vezeti.

Halálos biztonsággal találja meg az utat e nehéz műfaj útvesztőiben, — s csak ritkán téved el az igaz művészet forrásához vezető mellék ösvényeken. Azon nincs mit csodálkozni, hogy tévován indul a számára idegen színpadi világban, de e bizonytalanságot rövidesen lelkes lendület vállalja fel, amely az író sokszor a szélsőségekbe sodorja. Amikor a legprimítivebb módon politikai céltalosságot kever az eseményekbe, azonnal suta lesz, — zökken, mint a göröngyös országúton a rozoga szekér. A drámai hatás kábulata, alól rögtön felszabadul a néző, — megtörik a művész igéző ereje.

Igy lép le a dráma egyenes ösvényéről és bukdácsolva vergődik; ilyenkor talán ő is sejtí, hogy a színpad, művészetének már nem engedelmes eszköze.

Túlságosan fiatal ember Nagy István, akinek az életkörülményeit és környezetét is figyelembe véve, nem szabad kirívóan feltróni az esellenségét. Nagy István gyorsfolyású patkba dobolt éles kavics, amelyet a víz sebes sodrása idővel szép kerekre csiszol.

Különösen elismerésre méltó Nagy István

bátorsága. Egy gyermek felelőtlen ségével és öntudatlan merészségével meri kimondani az igazságot, amelyet különösen transzylvániai író, legyen az „jobb” vagy baloldali”, leírni eddig nem nagyon merészelt. Bonckése az ember legfájdóbb sebeibe hasít. — Igen, lenyűgözően bátor ember, mert feltétel nélkül vállalja a következményeket és fejvesztés nélkül tudja hallgatni a felhördüléseket. Ezzel példát mutat a meghunyászkodott írói gyávaságnak és az új mondanivalók gátját lerombolva, medret váj az általános emberi, társadalmi fájdalmak hömpölygésének, amely, a világnézeti szempontoktól elhatárolva, elvitathatlanul közös.

Bátorság nélkül nincs komoly művészet és nincs megoldási lehetőség. — ezt ismerte fel Nagy István és főképpen ebben rejlik az értéke.

3.

Az ősbemutató estéjén drámai erők szép izomjátékától megszedült néző többször riasztotta fel a karzat dübörgése. Egy-egy jelenet hatása alatt megkötöttség nélkül robbantak ki az érzelmek. — ő, ez nagyon meggondolkozott. — Említettük már, hogy Nagy Istvánt a „baloldal”, — még színpadrajutása előtt, — mint munkássorsból kiszakadt író önmagának akarja kisajátítani.

Jobb, — vagy bal? ... itt nincs helye most a vitának. De egy sokatigéző tehetség érdekében kérjük, hogy ez őszinte emberi hangú író ne sodorják a szélsőbaloldali irányok felé. Bünnösök azok, akik hajszolják, mert ezzel akadályozzák kibontakozását. Ha propaganda-célok érdekébe akarják beállítani tehetségét, ez írói pályafutásának a derékbetörését jelentené. Az erőszakos propaganda megöli a komoly művészetet, lefagyaszlja ez irányítás a kibontakozó tehetség bimbóit és elmarad a virágzás...

Az igaz művész szellemi köztulajdon, — ezért ne próbálkozzék senki kisajátítási kísérletekkel. Nagy István megtalálja az útját önmaga, — külső befolyások nélkül is. Első bemutatójából lesűrheti magának a megállapítást, hogy a politikum halovány kihangsúlyozása nélkül maradandóbb, értékesebb munkát végzett volna. A művészi munka megsínyli az ilyen céltalosságot.

Kívánjuk, a köz érdekében is, hogy továbbra is őszinte, bátor ember maradjon, akinek a hangja semilyen körülmények közt nem fullad el, aki mindig ki meri mondani a torunkat fojtogató igazat. Ihletett énekese az emberi érzéseknek, visszhangja a szenvedésnek, amelyre mindannyian gyógyító írt keresünk...

NEDECZKY FERENC.

Előszó: Első kiadás: két színben, csinos, izléeses kivitelben kaphatók könyvosztályunknál. A nagyobb méretűek (18x27 cm.) ára 2.50 lei, a kisebb méretűek (14x23 cm.) ára 1.50 lei.

Negyvenéves a művészi magyar plakát

Ferenczy Károly festette az első művészi magyar falragaszt

Az üzleti reklámtól a nemes eszmék propagandájáig

Amikor harminc esztendővel ezelőtt felállították városunkban az első hirdetőoszlopokat, mindenki mosolygott rajtuk. Azoknak az árverési és sorozási hirdetményeknek, amiket akkoriban ragasztottak ezekre a hirdetőoszlopokra, elég lett volna a városház előcsarnokában levő hivatalos hirdetőtábla. De néhány év múlva elérkezett városunkba is a művészi plakát, ami a huszadik század elején kezdte meg világhódító körútját.

A plakát, a hirdetmény formai lehetőségei a posztimpreszionizmus eredményeiből születtek ugyan, de keletkezésük története a sajtó, sőt az írás óskorába nyúlik vissza. Még a nyomda-technika feltalálása előtt hirdetmények útján közölték a hatóságok rendeleteiket és a kikürtölés, kidobolás szintén a plakát egyik ősi formája volt. Amint tökéletesedett azután a nyomda-technika és a képzőművészet, úgy tökéletesedett a hirdetmény, a plakát művészete. A posztimpreszionisták nagy, dekoratív foltjaikkal összefoglaló vonalvezetésükkel megadták a módot arra, hogy a plakát — ami addig csak a betűk nagyságával és formájával keltett feltűnést, — színben, művésziességgel megfestve díszítse az utcák képét. Ez az idő a nyolcvanas évek végére és a kilencvenes évek elejére esik.

A plakátművészet talaja, mint anny más művészeté, a párizsi aszfaltból fakadt s idővel a legmagasabb művészi nivóra emelkedett. Az első művészi plakátokat két kiváló képessegű francia festőművész készítette: Jules Chéret és Toulouse-Lautrec, a francia művészet büszkeségei akik megmutatták az utat a plakáttervezés művészetéhez.

Jules Chéret 1836-ban született Párizsban, de harmincéves koráig Londonban élt. A képi jelentéktelenség, de annál erősebb találmányai miatt megítélésében, amelyekkel a modern plakáttervezést teremtette meg. Csupa mozgalmasság, szín, élet, vonalritmus volt minden ilyen műve. Toulouse-Lautrec jóval fiatalabb volt nála (1864-ben született), de a posztimpreszionizmus egyik legérdekesebb alakja volt és színes, eleven képei ma is megdöbbentő erővel, életléltséggel hatnak. Művészetének csúspontját ő is litográfiában érte el, stílusában úttörő jelentőségű, éppúgy, mint plakátrajaiban, amikkel iskolát teremtett.

A plakátrajz, amelynek kezdeményezője ez a két kivételes tehetségű művész volt, tulajdonképp a huszadik század elején érte el fejlődése igazi stádiumát. A világháború alatt azután teljesen kibontakozott a plakát szociális jelentősége is. Még a háború előtti években feltűnt Bíró Mihály nagyvezér antialkoholista plakátjaival, amelyek közül talán a legszebb az volt, amelyen egy idült alkoholista kezében levő pohárba a feketepalástos halál tölt borts a vörös háttér megdöbbentő erőt ad az egész képnek. Németországban és Magyarországon eseményezésként menő plakátok jelentek meg akkoriban, majd a háború alatt s a magyar plakáttervező művészek között a legkiválóbbak voltak Bíró Mihály és Vadász Miklós, akik zseniális megérzéssel néhány oda-vetett folttal egy-két figura megrázóerejű felvilágosítással többet tudtak mondani minden részletesen magyarázó szövegnél. Vadász Miklósban sok líraiság élt, de hadikölcson-plakátjai, a tüdővész elleni akció és a tejakelő plakátjai szociális mélységek fájdalommal sötét színeivel voltak megfestve és erősebben vésődtek az emléke-

zetbe bármely u. n. kompozíciós festményénél. Ezzel szemben Bíró Mihályban a szociális érzék mellett igen nagy kifejezőerő volt, lendületesebb, szélesebb foltrakású, mint Vadász, aki illusztrációból lett plakáttervező.

A plakáttal szemben hosszabb ideig tartott a konzervatív körök ellenszenvé, tartózkodása. És ez érthető is volt. Hiszen a művészet, a kép, a betű, a könyv a múlt század derekán még kiváltságos osztályok privilégiuma volt, zárt körök esztétikai és szellemi élvezetének forrása, a tudományosság, irodalmat kisebb táborok számára művelték és a plakát, amely az utcán mindenkinek szólt, egyesek szerint profanizálta a pikúrát, a művészetet. Hosszú ideig tartott, míg ráeszméltek a legfogultabbak is arra, hogy a művészet minden formájában és megjelenésében jóra és szépre, nemesre nevel, ha a szándék, amely mögötte áll, jó, szép és nemes.

Igy lett azután a tisztán üzleti reklámból a szép gondolatok, nemes akciók hirdetője a művészi plakát.

A plakátművészet kialakulása

De, amíg a plakát eljutott idáig, — ahogy mondani szokták, — igen nagy utat tett meg nemcsak a könyv, hanem az illusztráció is, amiből a plakát fejlődött. Az illusztráció megelőzte magát a könyvet s az ókoriak is pingáltak papiruszokra színes, a szöveget kiegészítő illusztrációt; a középkor szerzetesei pedig igen magas nivóra emelték az iniciáléfestés művészetét. A könyvnyomtatás feltalálásáig el sem lehetett képzelni könyvet anélkül, hogy művészi iniciálé, dísz, ne színesítette volna. Az újnyomtatványok is e hatás alatt voltak hosszú ideig és a régi nyomtatványok mindegyike halmaz az oda nem illő könyvdíszről, agyonrajzolt, ornamentikával túlszűfolt fejlécektől, iniciáléktől, záróvignettáktól. A fadűz és ércmetszés megelőzte fejlődésében a betűöntést, ez volt oka az első könyvek díszültengésének s az akkori izlésnek is ez felelt meg a legjobban. A könyvdísz azonban, bármily különösen hangzik is, a plakátművészet kialakulásig igen nehézkes, sablonos maradt és új lendületet, új formákat a plakát vitt a könyvnyomtatásba. A könyvdísz tökéletesedéséhez a XIX. század végén érkezett el, körülbelül akkor, amikor a művészi plakátok megjelentek. Walter Crane az angol festő és illusztrátor a prerafaellista irány egyik igen tehetséges követője, figyelmeztette a könyvdísz-

A művészi plakát a propaganda szolgálatában

A világháború után következett el a művészi plakát igazi ideje. Ekkor állították teljes mértékben a propaganda szolgálatába és a forradalmak, majd az ellenforradalmak, használták fel a plakátművészetet, hogy a néptömegeket meggyőzzék a maguk igazságairól. Rájöttek u. i. arra, hogy a programbeszéd, agitációs szónoklatok kevesebbet érnek, mint egy jó plakát. A beszédek talán épp azok nem értek meg, akikhez szólnak, az újságok cikkeit esetleg el sem olvassák, de a plakát a szemem át maradandóbban vésődik az emlékezetbe s nehezebben felejtí el az ember, a látott képet, mint az írott betűt vagy az elmondott szót. És, ha a művészi plakát képét egy mondatba sűrített jól megszövegezett szövegrész kíséri, a plakát hatása vitathatatlan.

Az igazán jó plakát természetesen az, amelyik nem külön a városi és külön a falusi ember számára készül, hanem úgy van megkonstruálva, hogy mind a két népréteg megérti. Az a plakát, amelyiket a falusi ember nem ért meg és nem tudja kihámozni belőle a propaganda lényegét, kevesebbet ér, mint az, amelyikre a falusi nem megsztí értelmetlenül a szemét, hanem megérti, mit akar kifejezni. Olyan plakát nem jó, amelyik csak a műveltebb osztály és csak a falusiak számára készül, mert a plakátművészetnek nem szabad ilyen osztálytagozódásokat ösmernie.

Igy simult lassanként mégis a plakátművészet a komoly eszmék propagandájához, tömör rövidséggel szólva a tömegekhez. S ma már az emberjavító szociális küzdelmek el sem képzelhetők művészi plakátok nélkül, amelyek dekoratív hatásukkal egy-egy ünnepség, sőt, ünnepnapok hangulatait is kiegészítik, mint a tiszta ruha, miket ilyenkor magunkra vesznek az emberek.

téssel foglalkozó művészeket, hogy a betűfajták, a papír minősége, szervesen összefüggnek az illusztrációval és másképp kell megrajzolni a sima, fényes papírra szánt könyvdíszet, mint az érdes, fénytelen papíron megjelenőt. Csak akkor igazán szép egy könyv, ha a papír fajtája, a betű formája és az illusztráció teljesen kiegyensúlyozzák egymást és összhangban vannak.

Transzilvániában más Sibiuban létezett nyomda 1529-ben, 1535—1569-ig pedig Braşovban működött a híres Honterus-féle nyomda, a kincses városban pedig 1550-től a Heltai Gáspár által létesített nyomda működött. Ezek mellett akkoriban igen népszerűek voltak a vándornyomdák, amelyek bejárták az országot és főleg a papság körében találtak felkarolásra. Oradován Hoffhalter Rafael állította fel az első nyomdát, 1568-ban.

Ezek a kezdetleges kis vándornyomdák azonban művészi plakáttal nem foglalkoztak, hiszen akkor még csak tapogatózott a könyvnyomtatás a kezdet nehézségei között és a propaganda, a reklám, az agitáció plakátformáját akkor még nem is ösmerték. Sok időnek kellett elmúlnia, míg a Hoffhalterek vándornyomdájától a színben nyomó rotációsokig fejlődött a technika és a kezdetleges könyvdíszektől a szélesvonalú plakátig eljutott az illusztráció.

A középkor festői legfeljebb színes címereket, családí okleveleket, zászlókat pingáltak, de kinek jutott volna az eszébe, hogy rendeleteit, parancsait, amiket kitűztetett a város, vagy a vár placterén, művészekkel pingáltassa meg?

A franciák példájára nálunk az első művészi plakátot 1896-ban festette Ferenczy Károly, a bajamarei kolónia egyik alapítóművésze, a kolónia első budapesti kiállításának beharangozáására. Ez az igen szép, művészi plakát épp olyan feltűnést, sőt megrázkóztatót keltett, mint maguk a bajamareiek, akik fellépésükkel forradalmat jelentettek a magyar pikúrban. A haladó idő azután nemcsak Ferenczy első magyar művészi plakátjának igazságát, hanem a bajamareiek igazságait is igazolta és a magyar plakátművészet épp olyan világhírré tett szert, mint a nagy, magyar művészet.

Ferenczy Károly első művészi plakátját eleinte tapogatózó kísérletezések követték. A kilencszázas évek elején az u. n. szecessziós stílus uralkodott világszerte, ekkor készültek a legszörnyűbb plakátok, agyonrajzolta, cirádás díszítésekkel, kacskaringós vonalakkal terhelt. Ez a stílus azonban hamar kiéltte magát és a plakátművészet mindinkább megközelítette a szélesvonalúságot, a nagy foltokban való kifejezést. Geiger Miklós ugyan még a nyolcvanas évek stílusára emlékeztető, annakotailusztráció-szerű plakátot rajzolt az antialkoholista liga számára. Ezen a plakáton egy részeg ember együtt túr egy dísznóval a szemében. Igazság van ugyan ebben az elgondolásban, de a kép olyan, amilyet Eötvös vagy Jókai könyveikhez rajzoltak a múlt század művészei. Ezzel szemben Bíró Mihály sokalakos antialkoholista plakátjának már remek folt-hatása van, a hordó, amely lehengereli az iszákosokat s tömegeket tipor el, megdöbbentően hat a képen s a szöveg, alig pár sor, épp hogy kissé érthetőbbé teszi a gyengébbek számára ezt a mindennél jobban beszélő képet. Ez a plakát egyszerű megoldásával is, tragikusan őszinte próci-kációnak tekinthető az alkoholizmus ellen.

A művészi plakátot újabban még a vallásos megmozdulások is igénybevétték. Népmisziók, eukarisztikus kongresszusok alkalmával — mint az Osservatore Romano-ban nem egyszer láttam reprodukcióikat, — igen szép, költői hatású plakátok készültek s ezeket kiegészítették azok a bélyegsorozatok, amelyek a plakát egyszerű eszközeivel, csak lényegesen kisebb méretekben, készültek és filateliai szempontból is értéket jelentettek.

Ezek után szinte magától értődik, hogy a népromboló eszmék idején a plakátművészetnek is sorompóba kellett lépnie, hogy mindenütt figyelmeztessen a veszedelmekre és arra, hogy csak a rend biztosíthatja a békét és csak békében lehet boldogulása az emberiségnek.

HUZELLA ÜDÖN.

Bangha Béla S. J.

VELÜNK az UR

A hírneves szónok szentbeszédsorozatának III. köt. Tartalma: Eucharisztikus beszédek, evangéliumi szakaszok, alkalmi beszédek.

Ara füzve 100 lel.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Misciattelli-Husztli:

SAVONAROLA

270 oldal. Vezényi Elemér izléses címlapjával, sok képpel. Füzve ára 125 lel.

A történelem egyik legtragikusabb alakját rajzolja meg az olasz professzor ebben a könyvben: bármennyire is lelkesedik hőscsért, könyvtelen elismerni, hogy Savonarola vetette el a sulykot s VI. Sándort igazságtalanság nem terheli.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

KERESZTREJTVÉNY

12. (255.) szám.

Beküldte: Szóts Béla és Petres Ignác

1	t	e	n	j	e	a	52	6	d	h	a	9	10	s	11	e	12	y	i	13	14																																								
15	a	r		16	o	d		17	i	r	o	g	a	t		18	m	r		19	t	↓																																							
		20	h	e	21		22	a	d	o	l		23	a	m	o	24				m																																								
25	26		i	e	h	t	e	v				28	29	a	y	o	u	s	d	e	i	30																																							
31	32																					32	t	n																																					
33	c		34	35				36	37				38	39										40	e	d																																			
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102

Beküldendő sorok: Vizes. 1. és nyílrány, 28. vize z. és 36. függ. Beküldési határidő: április 22.

Vízszintes sorok:

1 Egy hitközség S. O. S. felkiáltása. (A nyíl irányban egész körül. Vakbetűk: R. S. S. I. S. M. M. R. T. L. E. A. O. I. U. G. L.) 15 Iparos szerzőszám. 16 Állatlak. 17 Dilettáns teszi. 18 „Mer” mássalhangzó. 19 Személynévmás. 20 Kettős. 23 Női név. 23 Istennő. 25 Tárgyilagos. 28 Isten baránya (lat.) 31 ...és okozat (ford.) 32 TN. 33 Kétféjű mássalhangzó (ford.) 34 Igéköltő. 35 Rag. 38 Mutatózócska. 40 Kötőszó. 42 Szülő (becenév) de fohérmegyei község is. 44 Mint a 16. vize. 45 Madár. Sok magyar dalban is előfordul. 47 IK. 48 Allóvíz (névelővel). 49 Igéköltő. 50 Idegen leány-név (N = A). 51 Biztatósócska. 53 Aroma. 54 Közledek (ford.) 55 Nem sima. 59 Növény. 60 Nép-faj. 64 Helyeslés németül (fon.) 65 Liturgikus szó eleje. 66 Kötőszó (idegenül). 67 Szülő. 68 Ugyan-az (lat.) 70 Idegen tojás (ford.) 71 Teatrész (ford.) 72 Helyeslés (idegen). 73 Magyar író monogramja. 74 Személyes névmás (olaszul). 75 Azonos mássalhangzók. 76 Rag. 77 Időhatározó rag. 78 Sec. Anom. 79 Sir (i = y.) 80 Csaváros. 86 Szép-ség királynője (ford.) 91 Mennyiség. 92 Hangzik. 95 Leány becenév. 96 Ásvány. 98 Szabó szerszám. 99 Kán név. 101 11. római szám. 103 Személyes névmás (francián).

Függőleges sorok:

2 Személyes névmás (ideg.) 3 Lovat vezet. 4 Férfi név. 5 Aroma (ford.) 6 ...a folyó. 7 Állat. 8 Személyes névmás (lat.) 9 ...ut (ford.) 10 Kettős mássalhangzó (ford.) 11 Leány becenév. 12 Nagy (ideg.) 13 Azonos mássalhangzók. 20 Régi fegyvernem. 21 Részvénytársaság. 23 Dátum vég. 24 Cim (röv.) 26 Lábbeli. 27 Kihalt népfaj. 29 Majom faj. 30 Magyarok régi hazája. 37 Leánynev. 35 Régi mérték. 36 Bententes. 37 Erényes. 38 Beszédreész. 39 Aki ... az nyer. 43 Allóvíz. 46 Sir. 52 Transsylvaniai. 56 500 + 1 + 500. 57 Férfi név. 58 Nép-faj. 61 Feltesz. 62 Bárói család. 63 Kiegészítő. 69 Fundamentum. 71 Vonatköz névmás. 72 Béke (idegen fon. ford.) 81 ...es (ilyen ige is van.) 82 Gyakori németes vezetéknev. 83 Atver. 84 Zenei hang. 85 Teatrész. 86 Hlyen a hős Dobó. 87 74. vize. 88 Mondtam latinul (i = y.) 89 Kecskellő (ford.) 90 Nép-faj (ford.) 94 Csak (német). 97 Gyilkos teszi. 99 N. K. 100 Kötőszó. 102 Vadász.

A 10. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Holdvilág csak boldogságunk, füst a balsors, mely elszáll, gyertyaláng egész világunk egy fu-vallat a halál. Kezdet és vég egymást éri és az élet hű vezéri: hit, remény a szűk pályán. Köl-csey verssorok.

Helyesen megjejtették: Bikfalvy Marika, Rombauer Tivadar, Aubermann Péter, Sándor Géza, Péterffy Erzsébet, Patyánszky Erzsébet, Szébeny Gerő, Pintér Irén, Lázár Béla, özv. Zák-noffy Antalné, Benedek Judit, Misztrik Kató, Dombrády Ferenc, Zakariás I. István, Zakariás

11. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Jól ismerd meg magad. Mindent módjával kell tenni és semmit sem szabad tulozni. A szá-kácsok sokszor elsőzzák a levest.
Helyesen megjejtették: Márton Emília, özv. Záknoffy Antalné, Benedek Judit, Misztrik Kató, Dombrády Ferenc, Rombauer Tivadar, Sigmónd Berta, Huber Viktor, Breinich Ignác, Lázár Béla, Zonda Magda, Domokos János.

SZÍNHÁZ

Életbelépett az új színházi bélyeg

A most megszavazott színházi törvény tudva-levőleg új bélyegnemzet léptetett életbe. Minden színház, mozi és koncertjegyze az eddigi bélye-geken kívül 2 lejes „színházi és művészeti bélye-get” kell ragasztani, tekintet nélkül a jegy árára. Az új bélyeg ma érkezett meg az oradeai monopolhoz és így a mai naptól kezdve minden látványossági belépő jegyet el kell látni egy ilyen bélyeggel. A szabadjegyekre 6 lejes, a ked-vezményes jegyekre a jegy értékének 50 százalé-kát képviselő bélyeget kell ragasztani.

Hétfő délután 5 órakor: **Csárdás.** (Olcsó hely-árrakkal.) — Este 9 órakor: **Hulló falevél.**
Kedd délután 5 órakor: **Sok hűhó Emmiért.** (Olcsó helyárrakkal.) — Este 9 órakor: **Jöjjön el-sején.**
Szerda délután 5 órakor: **Harangvirág.** (Ol-csó helyárrakkal.) — Este 9 órakor: **Jöjjön el-sején.**
Csütörtök délután 5 órakor: **A szűz és a gő-dőlye.** (Olcsó helyárrakkal.) — Este 9 órakor: **Ün-nepi díszelőadás. Tóth Elek színművészeti műkö-désének 40 éves jubileuma.** Színrekerül: **A cigány** Előtte: ünneplés a nyílt színpadon.
Péntek délelőtt 11 órakor: **Csárdás.** (Olcsó helyárrakkal.) — Délután 3 órakor: **Vallomás.** — Délután 6 órakor: **Hulló falevél.** — Este 9 órakor: **Dr. Kerekes Mária—A vén számár.**

— **Jöjjön el-sején.** A Méltóságos asszony szer-zőinek, Stella Adorjának és Békeffy Istvánnak legújabb, százas sorozatot megért vigjátéka a „Jöjjön el-sején”. Egy kis inkasszánszó szerepé-ben Fényes Alice kapott ragyogó szerepet, Roz-ner bácsit pedig, Rátkay legjobbját szerepét, Tompa Sándor alakítja Keddén és szerdán este kerül színre a Jöjjön el-sején

Könyvismertetés

Szegény Mici

— Szász Géza regényéről. —

Ezerkilencszáztizennyolc—ezerkilencszázhar-minchárom. Mindössze tizenöt év. És mégis: volt-tak századok az emberiség történetében, ame-lyek eseménytelenül hullottak bele a végtelen-ségbe, mint ennek a tizenöt esztendőnek egyet-len hónapja.

„Szegény Mici” háboruja kezdődött, amikor a nagyhatalmak megkötötték a békét, — mikor a férfiak hazajöttek a harcterről és nem tudtak többé kenyeret adni a családjuknak. „Szegény Mici” is a nagy időket élő fiatal lányok közül való, — azok közül, akiket a világegyet követő, szomorú béke egyszerre csak ott talált a hivata-lok, baqkok, gyárak íróasztalai, irogépei mellett, mindentűt, ahol a világegyet előtt csak férfiak számára volt hely.

„Szegény Mici” édestestvére minden mai dol-gozó lánynak és asszonynak. Eletének nagy csalódása elől a munkába menekül, tekintélyt, tiszt-teletet, szép jövedelmet szerez a dolgoz két kezé-vel. Pedig a szíve mélyén ő is nő maradt: sze-relmes és szentimentális, amilyenek az ősanái voltak. Nem tudta elfelejteni a délceg fiatal ka-tonát, akivel tizenöt esztendővel ezelőtt találko-zott először és aki most, csodálatos véletlen foly-tán, újra az útjába kerül. A tizenöt esztendő, amely a két találkozás között elmúlt, kopott, szomorú közkatonává vetkeztette a hajdani dél-ceg tisztet. Kettőjük közül a lány az erősebb és a bátrabb. Hogy hogyan önt esőt és bátorságot a férfi lelkébe, hogyan adja vissza életkedvét, hogyan formál belőle új, tettekreész, dolgozni-vágyó, egész embert és hogyan találják meg mind a ketten az elveszettnek hitt szerelmet, azt egy izgalmasan érdekes, lendületes, izig-vérig mai történet kertében, megragadóan eleven szí-nekkel, egyszerű, tiszta művészi eszközökkel mondja el Szász Géza. Az a fajta, nemes érte-lemben vett „könyvi irodalom” ez, amely ma hi-vatást teljesít, mert néhány óránkat felderíti és megerősíti a jószágba, a becületességbe, a tiszta szerelembe vetett, már-már lankadó hitünket.

Megjelent a Képes Krónika legújabb száma, a szokott, gazdag tartalommal, gazdagon illusztrálva. Vezető cikkeiből kiemeljük a következőket: Mihelics Vid: Fehérvár anyagala. Rozványi Vilmos: Az ezeregyedik körülmény. Imecs Béla: Grafológia (vers.) Rónay Kázmér: A Képzőművés-zeti Főiskola kiállítása. Zalai Fodor Gyula: Aranyszivecske. Bicskey Karoly Szinec (vers.) Kánya Teca: Egységes magyar forgatókönyv. Or-mos Gerő: Borbán boldog élete. László Nándor: Régi magyar sors (vers.) Mihály László: Némethy Ernő Prohászkaról. — Medveczky Béla: Tűz Mo-hácscon. Gyököcsy Endre: Az Ahitát verseiből. Halmossy Dénes: Az olasz gvarmatosítás diadala Lybiában. Saád Béla: Mit szól hozzá?—Dívat ro-vat. Nevető percek. Körutazás—Könyvországhat. Endródi Béla regényének folytatása. Hegyalja. Kiss Géza: Alkony a Dunán (vers.) Történel-mozaikok. Szigethy Endre: Utazás Budapest t-ről. Műkedvelő színpad. Kertész Kálmán: Ah! vér. Auer István: Kis unokám szivecskéje (ver-Levelesládá). keresztrejtvényrovat. Ara egy év 350 lei, félévre) 180 lei, negyedévre 100 lei. Ma rendelhető kiadóhivatalunkban.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, APRILIS 18.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 10 Istentisztelet, egyházi beszéd és karének adása. 13 A Dinicu-zenekar hangversenyének közvetítése, melynek a műsora a következő: Strauss János: Örvendjétek az életnek, keringő. Lehár: Zwanzinetta. Kliment: Indulógyveleg. 20.05 A nemzet órája. 20.25 Karéneknek a közvetítése. 21 Hangjáték. 22.05 Gramofonlemeznek közvetítése. 22.55 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése Gutziani szoprán és Alexandrescu tenor énekesek közreműködésével. Operettrészletek. 23.55 Hírek közvetítése. Majd: Hírek külföldre németül és franciául.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11 Egyházi ének és szentbeszéd az egyetemi templomból. A szentbeszédet Tóth Tihamér dr mondja. 12.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál: Egyed Aladár. 13.30 Operaházi zenekar. 15 Lemezek. 16 Gazdáknak. 16.50 Jazz. 17.30 „Hogyan lett a lakatosinas Fadruszról híres szobrászművész. 18 Cigányzene. 19 Ebeszélések. 19.30 Szalonzene. 20.30 Sport. 20.40 Hercegisasszony. Operett. 23.10 Jazz. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, APRILIS 19.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 A sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Szórakoztató zene. Harras: Rajnai induló. Eulenberg: A Rajna partján. Boumonville: A hullámokon. Kettelbey: Hawai kék vízei. Smetana: Moldva. Beethoven: A folyónál. Theo: A Mississippi. Krome: A enktárvölgyi malom. 19.40 A szórakoztató zene folytatása: Mendelssohn: Fingal barlang. nyitány. Armandola: Port-Said kikötőjében. Phitt: Utazás a vizen. Wagner: A bolygó hollandi nyitány. Dostal: A tenger. 21 Felolvasás. 21.20 A Sibiceanu-zenekar hangversenye. 21.25 Csak Radio Romania: Gramofonlemez. Közben: Könyvek és folyóiratok. Ugyanekkor csak Bucuresti: Baumann-Radulescu szoprán, Radulescu N. csembaló, Theodoru hegedű, Jarosevici térdhegedű- és Stadelmann fuvalművész játéka. Telemann: Menüet. Schmikerer: Balettaria fuvalára. Handel: Térdhegedű-szonáta. Régi francia dalok (szoprán). Lotti: G-dur trió. 22.05 Könyvek. 22.10 Lipkowska Livia énekel. 22.45 Szórakoztató zene. Majd: Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Balalajka. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Névvay Ilonka zongorázik. 15.40 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Hol védjük és hol ne védjük nyelvünk tisztaságát?“. Felolvasás. 18.30 Cigányzene. 19.30 „Légóltalmi negyedóra“. 19.50 Sándor Mária énekel. 20.20 „Hogyan élt a pesti diák?“. 21.20 A filharmoniai Társaság hangversenyének közvetítése. 21.50 Hírek. 23.05 Időjárásjelentés. 23.10 Jazz. 24 Hírek német nyelven. 24.05 Huszár Károly volt miniszterelnök németnyelvű előadása: „Magyarország és az eucharisztikus kongresszus.“ 24.15 Cigányzene.

KEDD, APRILIS 20.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 A sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gramofonlemez. 19.10 Gramofonlemez. 19.45 Felolvasás. 20.05 Balalajka zene közvetítése. 20.40 Tassian Serban énekel. 21.15 Szimfonikus hangverseny közvetítése. A szimfonikusok hangversenye után: Gramofonlemez. Majd hírek külföldre.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 14.30 Beszkárt-zenekar. 17.10 Asszonyoknak. 18 Zongora. 18.30 „Az őrzőár“ dráma. 20.15 „Maláji emberek“. Utelirás. 20.45 A Fővárosi Felsőbb Zenekesok hangversenye. 21.50 Hírek. 23.15 Időjárásjelentés. Majd: Cigányzene. 24 Dr Ottlik György angolnyelvű előadása. 24.15 Jazz. 1.05 Hírek.

SZERDA, APRILIS 21.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 A sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Julea Vazul zenekarának hangversenye. Utána: Felolvasás. Majd 19 Jule Vazul zenekara hangversenyének folytatása. 20 A román egyházi zene történetéből. 21.20 Fotinu Mária zongorázik: Haydn: Andante. Bach F.: D-moll zongoraverseny. 22.10 Cristea József román dalokat énekel. 22.45 Vendéglői zene. Majd: Hírek külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Szalonzene. 14.30 Lemezek. 17.15 Diákféltóra. 18 Jazz. 18.55 „A magyarság legkisebb északi rokona“. Előadás. 19.25 Enek. 20.05 Külügyi negyedóra. 20.20 Cigányzene. 20.50 „A Budapesti Nemzetközi Vásár“. Előadás. 21.30 Olasz-est. 22.20 Hírek. 22.40 Operaházi zenekar. 23.10 Időjárásjelentés. 24 Hírek francia és olasz nyelven. 24.10 Gosling Rupert angolnyelvű előadása. 24.25 Tánclémezek. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, APRILIS 22.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 A sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. Gyermekóra. 18 A Kis rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Közben: Felolvasás. Majd: 19 A Kis rádiózenekar hangversenyének folytatása. Rubinstein: Perzsa szvit. Waldteufel: Barcarola. Frimml: Alkonyat. Bill: Esti harang. Rachmaninov: Szerenád. Lincke: Spanyol keringő. Weiss: Fox. Pió: Pepeta, tangó. Tuban: Szép Sevilla. Müller: Régi zenélőóra. Stolz: Saloma, keleti táncok. Tánccarabok. 20.05 Csak Radio Romania: Remán lemezek. Csak Bucuresti: Verseny négy fuvalán. Jianu: Előjáték. Mozart: Allegro, téma, változatokkal. Haydn: Menüet. Presto. Gluck: Aria. Mozart: Két menüet. Scarlatti: Szonata. Corelli: Fecsegés. 20.35 A két állomás együtt: Badescu Konstanca énekel. 21.15 A filharmonikusok hangversenye az Athenaeumból. Utána lemezek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Sztár Kornélia és Mezey Zsigmond énekel. 13.30 Hírek. 14.30 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzene. 15.40 Hírek. 17.15 Asszonyoknak. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Gazdáknak. 18.30 Cigányzene. 19 „Manilai emlékek“. Előadás. 19.30 Orszonahangverseny közvetítése a szegedi Fogadalmi-templomból. 20 „A lélek muzsikája“. Hangjáték. 21.20 Hírek. 21.20 A Szegedi Állami Polgári Iskolai Tanárképző Főiskola Kamarakórusának hangversenye. 23 Időjárásjelentés. 23.05 Országos Postászenekar. 24.10 Mohácsi Jenő dr németnyelvű előadása. 24.25 Cigányzene. 1.05 H.

PÉNTEK, APRILIS 23.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 A sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gramofonlemez. 19.10 Gramofonlemez. 20.35 Közvetítés az Operaházról. A szünetekben: Felolvasás, hírek. Majd utána: hírek külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Zongora. 14 Lemezek. 17.15 Diákféltóra. 18 Felolvasás. 18.30 Klarinét. 19 „Az országépítő szent király városai“. 19.30 Cigányzene. 20.30 „A Rajna kincse“ az Operából. 24 Hírek angol nyelven. 24.05 A hamburgi színház igazgatójával beszélgetés. 24.15 Cigányzene. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, APRILIS 24.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 A sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 A Románia őrsége című szívetest órája. 18 Katonazene. 20.15 Szórakoztató zene. Czibuka: Stefánia gavott. Strauss János: Tavasz hangok, keringő. Boccherini: Menüet. Fucsik: Firenzei induló. 20.40 Csak Radio Romania. Gramofonlemez. Csak Bucuresti: Anghel: Viorella énekel. Regnier: Szeretlek. Emer: Tekintet. Mireille: Napfény. Citov—Miera: Reggel váltalal. Braşov és Sinaja közt szerették. 21.15 Jazz. 22.45 Vendéglői zene. Majd: Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Hanglemez. 14.30 Katonazene. 17.15 „Madársors“, mese. 18 Magyar nóták. 19 „Európai kultúra — magyar falu“. Előadás. 19.35 Szalonzene. 20.10 „Mit remél a gyáripár a Nemzetközi Vásárról?“. 20.25 „Szegény jó Anna“. Hangjáték. 21.40 Hírek. 22 Gitár-est. 23 Időjárásjelentés. 23.05 Jazz. 23.45 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 1.05 Hírek.

Olvassátok és terjesszék a Magyar Lapok-at!

Flammarionra emlékeztető, de annál még lenyűgözőbb stílussal és érdekesebben megírt népszerű tudományos könyv

Lenz János S. J.:

AZ EGEK HIRDETIK

A szerző egyike Közép-Európa legképzettebb csillagászaiknak. Könyvében egyszerű lendülettel mutatja meg a világru hihetetlen és fantasztikus titkait. Sok képpel, nagyon szép kiállítással.

Ára 95 lei és 15 lei portó.

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNAL.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lei, (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lei.

Alkalmazás

Magános nő, vagy gyermektelen házaspár takarítást, lakást kap. Oradea, Str. Cogălniceanu 53. szám.

Jó megjelenésű

fiatal segéd, fűszer, csemege szakmában és a kárakattrendezésben jártas, május 1-re felvétetik. Cím: „Hangya“ Regele Ferdinand No 2

Mindenes főzőnő

éves bizonyítvánnyal állást vállal. Oradea, Str. Cosbuc 4. ajtó 11.

Románul tudó leány

orvosi rendelésbe ajánlkozik gyakorlatl, vidékre is elmegy. Oradea, Str. Ingusta No. 1.

Hilánféle

Jól bevezetett

iparvállalat, társat keres nagy összeggel, 800.000 leivel továbbfejlesztés végett. Biztos egzisztencia. Ajánlatokat „Biztos egzisztencia“ néven a kiadóba kérek.

Jó állapotban

lévő varrógépet keresek hérbé egy hónapra. Címeket armegjelöléssel a kiadóba kérek.

Uraim és Hölgyeim!

Tartós és szép cipő: csak az Apolló cipőszalonba lehet csináltatni. Oradea, Str. Regele Ferdinand 12.

Oktatás

Szövő tanfolyam lesz

ismét a Katalin-telepen kezdők számára. Május 3-án kezdődik, naponta délután 3-tól 7 óráig, elmélet és gyakorlat. Tandíj havi 200 lei.

Házasság

33 éves,

komoly, állami hivatalnok, feleségül venne huszonhatnál fiatalabb házias, szép lelkű, intelligens, izig-vérig székegy urileányt. Szíves választ Nagy János, Győr, Iparkamara címre kérek.

Adás-vétel

1 liter asztali bor 7 lei, rizling 10 lei, gyógyvörösbor 14 lei. Joó Lajos fűszerüzletében, Oradea, Str. Tache Jonescu 24.

Aki házat,

szőlőt, birtokot eladni vagy venni akar, keresse fel a Popovics irodát, Oradea, Str. Vlahtula 6. Telefon 167.

Husipari gépek

és sonkaszeletelő, eladó. Barátky, Oradea, Str. Fabricelor 31. sz.

Egy jókarban levő

gyermekkosci eladó Oradea, Str. Bratianu 31. szám.

Vegyes gyümölcsfák, vadoncok, jutányoz árban eladók. Oradea, Str. Leaganului 12.

Modern sportkocsi

gyermek részére, jókarban levő, olcsón eladó. Oradea, Str. Axenta Sever 12.

Egy szobára való

új búfa parkett és 1 db hármasszobás, kévtel használt eladó Oradea, Str. Leaganului No. 8.

Egy jókarban levő

sötétkék női tavaszi kabát, középtermetre eladó. Oradea, Str. Delavrancea No 16.

Lakás

Kiadó

különbejáratu butorozott szoba, fürdőszobával, május 1-re. Oradea, Str. Averescu No. 37.

Kiadó

két esetleg egyszobás, fürdőszobás lakás, butorral vagy anélkül. Oradea, Str. Academia 2. szám.

Kiadó

egy szoba, előszoba, fürdőszoba és mellék-helyiségekből álló lakás május 1-re. Oradea, Str. Cogălniceanu 17.

Nyugdíjas, magános

nők részére kiadó szobák vannak a Katalin-telepi templom mellett.

Modern 2 szobás,

fürdőszobás lakás, Str. Delavrancea 13. házban kiadó. Oradea.